JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1861. Woensdag, 27 Februarij. N°. 17.

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaroean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co. en A. A. RUZETTE; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; te *Amboina* bij A. HARMSEN; te *Makassar* bij W. EEKHOUT & Co. en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor	*Batavia*	*f* 12,50.
» » » »	*Java*	» 15,—.
» » » »	*Buitenbezittingen*	» 17,50.
» » » »	*Nederland*	» 22,50.

De betaling geschiedt vooruit.—Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande

Bij deze Courant behooren twee **BIJVOEGSELS.**

Watersnood.

Volgens hier ontvangen berigten zijn Solo, Djokjokarta, Banjoemaas and andere streken van Java door eene vreeselijke ramp getroffen. Velen zijn door die overstrooming omgekomen, en bijna allen van alles beroofd. Thans reeds, nu nog geen bijzonderheden bekend zijn, wordt de schade onberekenbaar genoemd, en de latere berigten zullen deze treurige waarheid bevestigen. De pligt der menschelijkheid vordert, dat wij, die verschoond zijn gebleven van zulke rampen, van het onze bijdragen tot leniging van den nood dier ongelukkigen. De ondergeteekenden verklaren zich gaarne bereid tot het ontvangen en overmaken van wat men mogt willen afzonderen. Zij vertrouwen, dat dit eenvoudig woord voldoende zal zijn om het doel te bereiken, dat zij zich hiermede voorstellen.

De uitgevers van den Java-Bode:
H. M. VAN DORP.
G. J. C. KOLFF.

Ontvangen ten behoeve van de slagtoffers van den watersnood in Nederland, onder Letter *L*, *f* 10.— en van N. N. *f* 100.—
H. M. VAN DORP.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd:
K. WILSEN
met de moeder zijner kinderen.
MAGELANG, Februarij 1861. (581)

Bevallen van eene DOCHTER, *C. Vreede, van Gessel.*
SAMARANG, *22 Februarij* 1861. (585)

Bevallen van eene DOCHTER, *J W. A. Gijsbers, Ham.*
BATAVIA, den 22 Februarij 1861. (556)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *A. C. J. Hanibals, Cantz.*
BATAVIA, 25sten *Februarij* 1861. (580)

Overleden te Soerabaija op den 1sten Februarij 1861, mijn veel geliefde Echtgenoot, *W. K. van der Eb*, diep betreurd door zijne naaste betrekkingen en vooral door
E. VAN DER EB,
(565) geboren *Davidson.*

De ondergeteekenden zullen op hunne

VENDUTIE

van Donderdag den 28sten dezer,
mede verkoopen:

50/½ kistjes **oude manilla sigaren no. 2.**
eenige rollen **beschilderd Yzergaas** voor Chassinetten,

50 Balen **besch. Rijst,**
30 vaatjes **Graasboter.**

Wijders,

HUISLANTAARNS, kantoorlampjes, diverse Lijnwaden, Bengaalsch TAFEL en SERVETGOED enz.
(562) GEBRS. ROSELJE & Co.

VEILING
van
JAPANSCHE GOEDEREN.

Op Donderdag, 28 Februarij 1861, zullen de Ondergeteekenden zonder reserve in Vendutie verkoopen:

50 manden PANNETJES.
50 kn. AGAR-AGAR.
50 „ SOIJA.
25 „ SAKKI.
25 kistjes GEZONDHEIDS RIJST, elk inh. 2 pond.
15 kn. BLAADJES.
46 „ SCHUTSELS van 6 en 8 bladen.
10 „ PAIJONGS.
200 pakken BEZEMS.
10 paren groote porseleinen VAZEN.
100 st. COTTONETS.
25 kistjes STROODOZEN.
25 „ MANDJES.
20 stukjes zwarte ZIJDE.
100 „ witte en gekleurde ZIJDE.

(560) GEBRS. ROSELJE EN Co.

Op de Vendutie

van Donderdag den 28sten dezer,
zullen worden verkocht:
ten 11 ure
7 Aandeelen
in de *O. I. zee- en Brand-Assurantie Maatschappij,*
(561) GEBRS. ROSELJE & Co.

OP DE VENDUTIE

van Morgen 28 Februarij,
zullen de ondergeteekenden ook verkoopen:
een fatuurtje **Kantoorboeken,** verschillend formaat, alsmede:

20 Jap. Verlakte KNAPEN, zoo rond als vierk.
20 „ „ NAAIDOZEN.
25 „ „ SAMBALBAKKEN.
25 „ „ SIGAARKOKERS.

(614) GEBRS. ROSELJE & Co.

Vendutie

Donderdag den 28ste Februarij,
ten huize van den Heer
RINCHON,
wegens vertrek, in de Gang-Patjenongan,
door
J. SPEET.

Van WAGENS, PAARDEN, HUISMEUBELEN, GLAS- en AARDEWERK, Nieuwe Rotting MATTEN, enz.
(588)

PUBLIEKE VERHUUR.

Donderdag, den 28sten Maart e. k.,
des ochtends ten 11 ure,
zullen ten kantore van den Ondergeteekende,
voor den tijd van ZES jaren,
Eenen aanvang zullende nemen met primo Januarij 1862, in het openbaar worden verhuurd:

de landen

Djengot Passilian, Tjakong en Ngengattii,
gelegen in het Westerkwartier der Ommelanden van Batavia.

De voorwaarden van verhuur, liggen ter inzage ten kantore van den ondergeteekende, alwaar tevens informatiën betreffende de te verhuren landen te bekomen zijn.

De tijd. Waarn. Notaris,
(539) HEIJLIGER.
BATAVIA, 16 Februarij 1861.

VENDUTIE

Vrijdag 1 Maart 1861,
wegens vertrek,
voor het Woonhuis van den Wel EdG. Heer BOEKSTAL
kampement nabij het MONUMENT, *door*
VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.
van eenen netten INBOEDEL, bestaande uit:
Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Kasten, Canapés, Stoelen, Tafels, Ledikanten, Matten, Porcelein, Glas en Aardewerk,
Paarden, Rijtuigen, etc.
(574)

Vrijdag den 1sten Maart,

zal
J. SPEET,
Vendutie houden te **Poeloe-Gadong,**
van
1 Buffel kraal, Afbraak, Padie Molen, Buffels, Paarden,
en hetgeen verder zal worden ten voorschijn gebragt.

VENDUTIE

op Dingsdag den 5 Maart 1861,
wegens verhuizing,
ten huize van den heer J. P. Brodie,
OP MOLENVLIET,
door
CASSALETTE & Co.
van diverse
Meubels,

als: Ledikanten, Kasten, Waschtafels, Banken, [illegible] Tafels, Consoles, Speeltafels, Kroon- Hang- en Tafellampen, Moderateur Lampen, Stolpen, Spiegels en Schilderijen, Carpetten en Alcatives, Porcelein en [illegible] Pleet- en Zilverwerk, en een goed [illegible] dit klimaat [illegible] digde PIANO, verder: WAGENS, BENDIES, PAARDEN, TUIGEN, etc.

VENDUTIE

op **Maandag 4 Maart 1861**,

wegens vertrek,

voor het Woonhuis van den WelEd. Heer

A. BEDIER,

op KEBON SIRIE, door

VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.

van eenen NETTEN en wel geconserveerden

INBOEDEL,

bestaande uit:

Groote Spiegels en Schilderijen, Medaillon Spiegels en Schilderijen, een Ameublement van Notenhout bekleed met Groen Velours d'Utrecht, Fauteuils, Voltaires en Wipstoelen van Mahonijhout bekleed met Paardenhaar en Marokijnleder, Mahonijhouten Consoles, Tafels en Knapen met Marmerenbladen, groote en kleine Kleederkasten, Glazenkasten, Dispenskasten met Toile Metalique, Buffet, 1 Fraaije Pendule (regulateur), bijzonder goede fransche moderateurs, Engelsche Lampen, een expresselijk voor dit klimaat vervaardigde Pianino van Berden, Porcelein-, Glas- en Aardewerk,

voorts nog:

Rijtuigen, 3 spannen perfect gedresseerde en hardloopende overwalsche Wagenpaarden, 2 overwalsche Rijpaarden, Macassaar en Sandelwood, Engelsche Wagen- en Rijtuigen met Pleet en Koper gemonteerd, fraaije Bloemen in potten, etc.

Daags te voren voor een ieder te besigtigen. (606)

VENDUTIE

Op Maandag den 4 Maart 1861,

voor de Pakhuizen van de heeren TOLSON, HUNT en Co.,

door

JOHN PRYCE & Co.,

à 4 pCt. vendusalaris:

Van Engelsch AARDEWERK,

IJzerwerk, Spijkers in diverse dimensien, Patjols, Koperen Solaveeren, Kralen, Wasdoek voor Rijtuigen, Engelsche Wagentuigen voor 2 en 4 paarden met pleet en koper gemonteerd, Sherrywijn;

verder:

DIVERSE LIJNWADEN, als:

Linnen voor broeken en jassen, Prima Boegies Sarongs, met en zonder zijde, Wollendekens, Witte Katoenen en do. Lappen, Geverfde Drills, Tjellees, enz., enz., en eenige HOUTWERKEN. (614)

HOUT-VENDUTIE

op Dingsdag, den 5den Maart 1861,

op het Heemradenplein,

DOOR

(612) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Woensdag, den 6 Maart 1861,

voor het Commissiehuis van

ABEELEN, DENNISON & Co.,

van **Puike Boter, Pelot Brood**, geschikt voor Stal Voeder,

Engelsche Wagentuigen, Moderateur Lampen, Amerikaansche Water Crackers,

Pale-Ale en Porter,

MANILLA SIGAREN KOKERS,

Voor rekening van belanghebbenden:

50 vaten Pale-Ale, van het merk Muir.

60 kisten Oosterhout Bier.

20 kistjes Champagne-Wijn.

100 kelders Genever.

IJZEREN TUINBANKEN,

GELDKISTEN, Scheepsafbraak,

wegens vertrek:

Eene partij ZILVER- EN PLEETWERKEN,

als:

Vorken, Lepels, Glazendekkers, Soepterrine en Groentenschalen met deksels, enz., enz. (609)

De ondergeteekenden zullen op hunne Vendutie van Woensdag aanstaande verkoopen:

80/8 kistjes Superieure Manilla Sigaren, Regalia.

(616) ABEELEN, DENNISON & Co.

Op Donderdag den 18 April 1861, des voormiddags ten 10 ure, zal te Batavia ten kantore van Jhr. Mr. F. JUNIUS VAN HEMERT publiek door tusschenkomst van het Vendu-Departement, *onder nadere goedkeuring van het Gouvernement van Nederlandsch-Indië*, voor rekening des BOEDELS van wijlen Jhr. Mr. D. A. GEVERS en wijlen vrouwe R. C. G. GEVERS geb. COSTER, verkocht worden,

Het Thee-Etablissement

TJICADJANG,

met Gouvernements-kontrakt tot ultimo 1864, en verdere Baten en Lasten.

PRODUCTIE in 1854 =	230. 585	Amst. pond THEE
1855 =	215. 285	idem.
1856 =	183. 150	idem.
1857 =	180. 175	idem.
1858 =	500. 643	idem.
1859 =	526. 801	idem.
1860 =	527. 658	idem.

1855 en 56 met inbegrip eener verbrande hoeveelheid.

Nadere informatie bij de Executeuren

Jhr. Mr. F. JUNIUS VAN HEMERT.
TIEDEMAN en VAN KERCHEM.
K. F. HOLLE.

en voorts bij de heeren ANEMAET en Co., te Soerabaija.

(600)

Voor rekening van BOVENGEMELDE BOEDELS zal einde April 1861, mede publiek verkocht worden:

EEN HUIS EN ERVE,

staande te BANDONG. (601)

EEN FACTUUR

PROVISIEN SCHALEKAMP,

waaronder:

Gedroogde Vruchten.

KOEK EN BANKET.

Suikerwerk, Zuren.

(569) VAN WALCHREN en VAN DORP.

Op nieuw in kommissie ontvangen:

eenige **Ceintures Aromales Electriques Contre le mal de mer.**

bij

(604) WINSSER, DE LANGE & Co.

Bataviasche IJS-Societeit.

Van af aanstaande Zaturdag zal **IJS** verkrijgbaar zijn bij het **IJshuis in Stad**, op de gewone wijze tegen afgifte van IJskaartjes.

Aan de verstrekkingen te **Weltevreden** zal ZOO MOGELIJK later worden gevolg gegeven.

Het Bestuur der Societeit:
VAN DELDEN.
F. H. TIEDEMAN.
D. J. BIJLEVELD.

BATAVIA, den 27 Februarij 1861. (613)

Verkrijgbaar bij

ZAKARA & AUDINEAU,

EEN

Schoolkinderen Omnibus,

voor twaalf kinderen.

(547)

Ontvangen:

Eene Pianino,

uit de fabriek van KUIJPERS te 's Hage.

(558) ABEELEN, DENNISON & Co.

Nieuwe en puike

BERGSCHE ANSJOVIS,

dezer dagen hier aangebragt per ***Doggersbank***,

bij

(602) WINSSER, DE LANGE & Co.

ZOETEMELKSCHE KAAS

IN BLIK.

(557) ABEELEN, DENNISON & Co.

Een factuur

Fijne Bordeaux Wijnen,

als:

Margaux, St. Estèphe, Barsac, (witte).

Benevens:

exquise Cognac,

in drie verschillende soorten, alles van het merk A. C. GODARD *&* Co., te *Cognac*

(570) VAN WALCHREN EN VAN DORP.

VERSCHE APPELEN,

aangebragt van *Boston*, pr. *Coringa*, Capitein *C. Ward*, in 1/2 en 1/4 Vaatjes. Verkrijgbaar bij

CASSALETTE & Co. (399)

Ontvangen per Doggersbank,

Westfaalsche hammen,

ROOKVLEESCH, RIBSTUKKEN, OSSENHAASJES, SAUCIJS DE BOLOGNE, ZOETEMELKSCHE KAAS in blik, ROLPENS, SAUCIJS, WORST in Stopflesschen, 2 vaatjes

AALBESSEN GENEVER,

BESSENSAP, ENZ.

(608) ABEELEN, DENNISON & Co.

HOOFDKAAS (SULT)

en

Rolpens,

te bekomen bij Mevrouw J. HELLINGS geb. *Dekink*, Senin die blijft voortgaan met het verhuren van gemeubileerde **kamers** met de **kost**, en het geven van Eten binnen en buitenshuis, bij abonnement **per maand.**

(596)

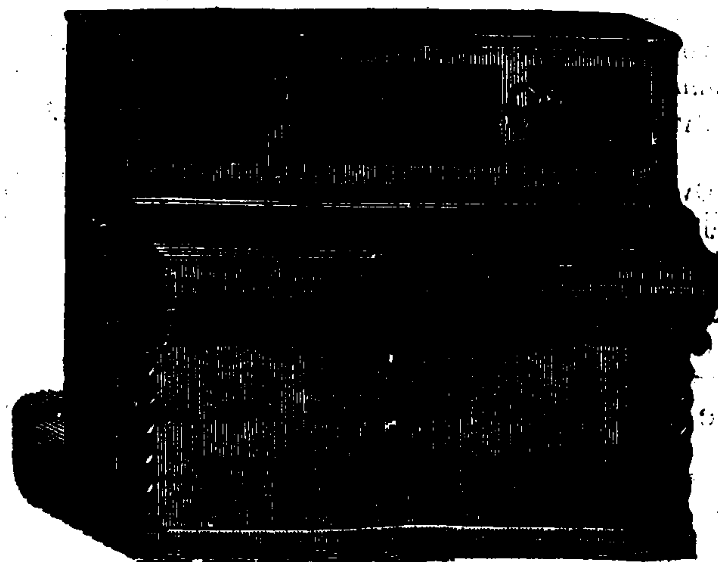
HUILE-D'OLIVE SUPERFINE,

doublement clarifiée par

J. & C. Fourché, Bordeaux.

Te verkrijgen bij

(603) WINSSER, DE LANGE & Co.

F. BERDEN & Cie.

FAB: DE PIANOS A BRUXELLES

Per *Jannetje*, kapt. Lupcke,

op nieuw ontvangen:

4 PRACHTIGE PIANINOS,

uit bovengenoemde Fabriek.

(590) CASSALETTE & Co.

Societeit de Harmonie.

STAFMUZIJK,

op Donderdag a. s. den 28 dezer,
des avonds ten 8 ure.

Namens de Directie:
De Secretaris,
(598) E. JEEKEL.

LOGE DE STER IN HET OOSTEN.

RECEPTIE
in den Derden Graad
op Donderdag den 28 Februarij 1861,
des avonds ten 8 ure.

De 1e Secretaris.
(576) J. P. LOURAN.

Bataviasche Schouwburg.

Met toestemming van den Heer Resident.

LIEFHEBBERIJ TOONEEL
onder Directie van den Heer
A. C. VAN DER ROEST,
op Maandag, den 4den Maart 1861.

MOEDERLIEFDE EN HELDENMOED,
of
de gevangenen op het slot 's Gravestein te Antwerpen,
Geschiedkundig Tooneelspel in 3 bedrijven, door
A. RUISCH.

Het stuk speelt in het jaar 1573, de 2 eerste bedrijven op het slot 's Gravestein en het laatste bedrijf te Austerwal in de herberg de DRIE KONINGEN.

Entrée .... *f* 3,—.
Jongelingen van het Gymnasium mits in tenue .... „ 1,—.
Kinderen .... „ 1,—.

Wegens uitgebreidheid geen nastuk en aanvang des avonds ***ten 7½ ure precies.*** (595)

SPAARBANK.
Zitdgen 4 en 17 Maart.
(582)

Het
MAGAZIJN VAN PIANO'S
van
DUBRAY & Co.,
Gang Patjenongang,

is ruim voorzien van eene groote verscheidenheid uitmuntende Piano's in verschillend model, uit de Parijsche fabrieken, expresselijk voor het Indisch klimaat vervaardigd.

Hiervan geven zij een ernstig gemeenden waarborg, en tevens de verzekering, dat zij, indien er, uithoofde van gemis aan soliditeit, het een of ander gebrek aan deze Piano's mogt ontstaan, bereid zijn, die tegen andere te verwisselen.

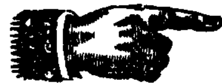
Piano's in Ruil en te Huur.
Stemmen van Piano's. Abonnements-prijs *f* 25.— per kwartaal. Reparatie van allerlei soorten van instrumenten.
Muziek, Instrumenten, Snaren,
en eindelijk:
ONDERSCHEIDENE ORGELS.
(520)

Verloren

De Secunda van eenen wisselbrief
getrokken door den Heer J. DES AMORIE VAN DER HOEVEN, op en geaccepteerd door de Heeren ***Van Ommeren, Bush & Co.*** Batavia, gedateerd Macao den 12 December 1860 groot ***f* 12000.**—ten faveure van den trekker; geëndosseerd door ZED. aan de heeren VAN DER HOEVEN en KUP of order en door HED. geëndosseerd aan de chartered Bank of India Australia and China of order, en door deze aan de Borneo Company Limited of order, en vervolgens door deze laatste voor voldaan geteekend. Degene welke denzelven bij de ondergeteekenden terug bezorgt, kan op eene goede belooning rekenen.

MARTIN, DYCE & Co.
BATAVIA, 27 Februarij 1861. (594)

MR. L. J. BOUMAN,

benoemd tot Advocaat en Procureur bij het Hoog Geregtshof van Nederlandsch-Indie, geeft kennis, dat hij zijn kantoor heeft in de Binnen-Nieuwpoortstraat te Batavia, naast de toko van de firma van Walchren en van Dorp.

BATAVIA, den 27 Februarij 1861. (586)

IEMAND van Nederlandschen landaard, in Oost-Indie geboren, 23 jaren oud, sprekende en schrijvende de Hollandsche en Maleische, en niet onbekend met de Fransche en Engelsche talen, sedert drie jaren in Nederland op plantagien en in fabrieken werkzaam tot zijne bekwaming voor de teelt, het sorteren en verder behandelen van den Tabak; wenscht op voldoende voorwaarden geplaatst te worden bij eene onderneming van Tabakscultuur op Java.

Adres met franco brieven onder de Letters J. H. bij G. KOLFF & Co. (567)

Bij een Familie

in een der Residentien van Java Oosthoek, ***wordt gevraagd***

IEMAND,

de kunde en geschiktheid bezittende om aan *drie* Kinderen onderwijs te geven.

Nader informatiën te bekomen bij
(568) J. SPEET,
alhier.

Eene **bekwame Gouvernante** kan op aannemelijke voorwaarden terstond te Batavia eene betrekking erlangen.

Adres met franco brieven bij den Uitgever dezer, onder Letters **D. N. O.** (554)

Op de Boeken Vendutie van Woensdag avond den 20en dezer, zijn door iemand gekocht: **drie Boeken en eene tooverlantaarn.** Een en ander schijnt door een koelie aan een verkeerd adres bezorgd te zijn. De ontvanger wordt vriendelijk verzocht daarvan mededeeling te doen bij den uitgever van dit blad.

(565)

Te koop:
Wegens vertrek:

Op voordeelige voorwaarden het aangenaam gelegen **Huis op Molenvliet,** bewoond door den Heer **L. Bras.**

Informatiën bij
(591) CASSALETTE & Co.

Te Koop
EEN FRAAIJE SPIEGEL,
hoog 6 voet breed ruim 4 voet met **Support.**

Adres *bureau van dit blad.* (607)

Te koop:

HET HUIS
op het ***Koningsplein,***
hoek van de Secretarielaan, thans bewoond door den Heer **TIEDEMAN.**

(548) REYNST & VINJU.

Te Koop:

Een groot HUIS op het Koningsplein, Planken vloer, tien kamers binnenshuis, goede buitenkamers, stalling voor 20 paarden.

Te bevragen bij den uitgever dezer Courant. (595)

TE KOOP OF TE HUUR:

het HUIS op Cramat,
thans bewoond door den Heer UHLENBECK.

(549) REYNST en VINJU.

op primo April,
een Huis
in ***Gang Scott,*** thans geoccupeerd door den WelEd. Heer DE BRUIN.

Adres
(546) G. A. ZAKARA.

EEN HUIS
in Gang Scott, medio Maart te aanvaarden, prijs *f* 150.—
(566.) H. M. VAN DORP.

Gymnasium Willem III.

Ouders en Voogden, die voornemens mogten zijn om hunne zoons of pupillen in het **Gymnasium Willem III** te doen opnemen, worden verzocht om in de eerste plaats den naam, voornaam en leeftijd van bedoelde jongelieden aan het Collegie van Curatoren te willen opgeven, onder bekendstelling of men ze als internes dan wel als externes wenscht te zien geplaatst; — zullende zij eerst nadat dit zal zijn geschied tot het bij art. 4 van het Reglement voorgeschreven admissie-examen worden toegelaten.

Het Collegie van Curatoren van het Gymnasium Willem III,
De Voorzitter,
AMENT.
De fd. Secretaris
(584) LEVYSSOHN NORMAN.

Bataviasche Schouwburg.

HEEREN AANDEELHOUDERS,
worden uitgenoodigd tot het bijwonen eener
ALGEMEENE VERGADERING
op Donderdag den 28sten dezer, des morgens ten 9 ure, in het lokaal der Schouwburg.

Namens de Direktie der Schouwburg voornoemd,
G. SUERMONDT, *President.*
F. H. TIEDEMAN, *Wd. Secretaris.*
Batavia, 23 Februarij 1861. (575)

BATAVIAASCH
Prauwen veer.

Overeenkomstig de bepaling van art. 48 der Statuten van dit Veer, ligt van 1 tot 15 Maart 1861 de opgemaakte balans met eene memorie van toelichting en het Algemeen Verslag der handelingen van de Maatschappij over 1860, op het kantoor van het veer ter inzage van de Deelhebbers.

De Kommissarissen,
G. SUERMONDT.
(555) A. J. W. VAN DELDEN.

NATUURKUNDIGE
Vereeniging in Ned. Indie.

Heeren leden worden beleefdelijk uitgenoodigd ~~tot het bijwonen der jaarlijksche~~ Algemeene Vergadering, te houden op Donderdag den 7 Maart a. s., des avonds ten 8 ure, ten huize van den Vice-president Dr. A. J. D. Steenstra Toussaint.

Hoofdpunten van behandeling:
1° Verslag der werkzaamheden over 1860.
2° Herziening der wetten.

Namens het Bestuur,
P. J. MAIER, *President*
W. F. VERSTEEG *Secretaris.*
BATAVIA, 26 Febr. 1861. (587)

OOST-INDISCHE
ZEE- & BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

Algemeene Vergadering van Deelhebbers, ten kantore der Maatschappij op Donderdag den 28 Februarij e. k., des middags ten 12 ure, ter Verificatie der Boeken en Balans, afgesloten onder ultimo December 1860.

De Directeuren,
G. SUERMONDT,
(578) A. R. J. CRAMERUS.

OOST-INDISCHE en BATAVIASCHE ZEE- en BRAND-ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJ.

Bovengenoemde MAATSCHAPPIJEN zijn voortdurend bereid tot het sluiten van Verzekeringen tegen

BRAND

op WOON- en PAKHUIZEN, MEUBILAIR- en KOOPMANSGOEDEREN, enz., zoomede op FABRIEKEN en Industrieele Etablissementen.

De Oost-Indische en Bataviasche Zee- en Brand-Assurantie Maatschappijen,
G. SUERMONDT,
(545) *een der Directeuren.*

NOTHERN ASSURANCE COMPANY
Opgerigt in 1836.
VOOR
Brand- en Levensverzekeringen.
Kapitaal 1,295,760 Pd. St.

De ondergeteekenden, Agenten van voornoemde Maatschappij voor **Java** en de onderhoorige **Nederlandsche Bezittingen,** zijn thans bereid om aan verzoeken tot verzekering gevolg te geven.

(460) MORGAN, MELBOURN en Co., Batavia.

Nederlandsch-Indische ZEE- EN BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

Genoemde MAATSCHAPPIJ is voortdurend bereid tot het sluiten van verzekering tegen schade door

BRAND

te veroorzaken, hetzij op **Suiker-, Koffij-, Thee-** of andere **Etablissementen** en **Inventaris**, als op **Woonhuizen**, alsmede **Inboedel** en **Meubilair**, waarvan de premie bedraagt tusschen 25 en 75 cents 's jaars voor iedere verzekerde *f* 100,—, afhankelijk van den stand van het perceel en zijne belendingen.

Namens het Bestuur:
C. F. W. WIGGERS VAN KERCHEM, *Direkteur.*
F. H. TIEDEMAN, *waarnemend* „

Agenten op Java:
FRASER, EATON & Co., te *Soerabaija.*
B. KOPERSMIT & Co., te *Samarang,*
SAPORTAS & Co., *Cheribon.* (462)

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te LONDON sedert 1782.
ONGELIMITEERD KAPITAAL.

De ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op **Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz.**, zoomede op **Suiker-, Koffij- en Thée-Etablissementen**, tegen de volgende premiën:

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in de Steden, zoomede op Goederen in dezelve . . . . ¹/₄% 's jaars

Op gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig . ¹/₂% „

Suiker- en Koffij-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig. ³/₄%

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen, met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . 1% „

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig . . . . 1¹/₂% „

Op Schepen, liggende op Reeden. . . 1% „

E. MOORMANN & Co., te *Batavia.*
C. DAMNITZ & Co., te *Samarang.*
(458) P. KERVEL & Co., te *Soerabaija.*

MACHINERIEN.

De ondergeteekenden, Agenten van de Heeren

GEORGE BUCHANAN & Co.,
Ingenieurs van York Place Ironworks
Aberdeen & Bucklersbury, London,

nemen de vrijheid Fabriekanten, Landeigenaars en anderen te herinneren, dat zij voortgaan met het leveren van alle soorten van

WERKTUIGEN,
in gebruik bij de bereiding van
SUIKER, KOFFIJ, RIJST, OLIE, KALK, STEENEN,
enz., enz.,
alsmede ook:

Zaagmolens,

vervoerbare Stoom-machines, Pompmachines voor irrigatie doeleinden, of tot het vullen van in de hoogte gelegene **Badkuipen, Stoomketels, enz., enz.**

Ook verwachten zij binnen kort van Engeland:

Twee groote en vermogende Stoom-Suikermolens.

van welke een met cylinders van 54 × 26 Eng. duim en de ander van 60 × 28 Eng. duim.

Een dubbeld stel luchtledige pannen (Vacuumpans),

bestaande uit twee koperen Howard pannen, elk van 6 voet en 6 duim diameter met STOOMKETELS, LUCHTPOMPEN, HEATERS, ONTVANGERS & STOOMPOMP compleet.

VERSCHEIDENE STELEN CENTRIFUGES,
met KETELS & STOOM-MACHINES compleet;
als ook:

TWEE WETZELPANNEN

met verbindingspijpen om te werken door STOOM, WATER, TREKVEE of HANDEN.

Als ook bieden zij te koop aan eenige **SUPERIEURE PERSPOMPEN,** pas ontpakt, geschikt om Badkuipen in Woonhuizen of Ketels van Stoommachines met heet of koudwater te vullen.

☞ Het bovenstaande zal bevonden worden te zijn van de beste Constructie en hechtste bewerking.

(380) PITCAIRN, SYME & Co.

Paul van Vlissingen & Dudok van Heel en Van Vlissingen, van Heel & Derosne, Cail & Co., *Amsterdam.*

De Ondergeteekenden, Agenten van genoemde fabrikanten hebben thans ten verkoop ontvangen:

Eene Compleete Installatie

met 8 **Centrifuges** met vertikaal **Stoomwerktuig** van 10 p. kr. en Stoomketel van 16 p. kr. hooge drukking.

EENE COMPLEETE INSTALLATIE

met 4 **Centrifuges** met horizontaal **Stoomwerktuig** van 6 p. k. en Stoomketel van 10 p. kr. hooge drukking.

EENE STOOMMACHINE

van 16 p. kr. met ketel van 20 p. k., hooge drukking, benevens de overbrengende beweging voor een Suikermolen.

EENE STOOMMACHINE

van 6 p. kr. met ketel van 10 p. k., liggende te **Cheribon**, met overbrengende beweging.

DRIE COMPLEETE DISTILLEER-TOESTELLEN,

ter vervaardiging van Arak, waarvan 2 voor 16000 en een voor 12000 litres, een toestel **alhier** en 2 te **Soerabaija** liggende.

Vijf Suiker-, Breek- of Crushmolens,

ook zeer geschikt voor het fijnmalen van Oliekoeken.

Cylinder-Papmolens, Pedattie-Assen en Bussen, enz.

Zij verwachten nog om uiterlijk in Februarij uit Holland te worden afgescheept.

EENE SUIKERMOLEN

met Cylinder van 28 × 36 Eng. duimen, met een dubbel stel kamraderen, om zoowel door Water als door Stoom te kunnen worden gedreven.

Tevens is nog in confectie:

Twee compleete Vacuum-Installatien,

ieder met **twee pannen** van 7½ Eng. voeten diameter.

Nadere opgaven en teekeningen van alle bovenstaande machinerien verkrijgbaar bij

(513) DÜMMLER EN Co.

MACHINERIEN,

liggende te Soerabaija.

Een buitengewoon krachtige SUIKERMOLEN

met Waterwiel-As en Gearing, compleet met Cylinders van 54 duim lengte, bij 32 duim diameter en Cylinder-Assen van 11 duim diameter. Deze molens zijn de krachtigste, welke reeds te *Pandaän, Waloe-Toelies* en *Kandang Djattie* staan en zijn in staat om in 24 uren 120,000 tot 150,000 kannen Sap te produceren.

STOOM-SUIKERMOLENS met Stoomtoestellen, Ketels en toebehooren compleet; de Molencylinders 30 duim lang bij 18 duim diameter; Stoomketel 12 voeten lang bij 4¹/₂ voet diameter met Vlampijpen, de Cylinder van het toestel 10¹/₂ duim diameter met 24 duim slag. Deze molens kunnen in 14 uren 70,000 tot 80,000 kannen sap produceren met slechts eene geringe hoeveelheid brandstof.

CYLINDERS van 48 × 24 duim dimensie voor Suikermolen compleet met as en ronselen.

Eene hoeveelheid **SUIKERPANNEN** van de volgende dimensien:

96 duim	× 33	duim.
92 „	× 31	„
88 „	× 25	„
84 „	× 27	„
80 „	× 25	„

Thans op reis uit Engeland:

Een buitengewone goede **SUIKERMOLEN**, expresselijk voor Java vervaardigd met Waterwiel van geslagen ijzer en Gearing compleet. Cylinders van 42 duim lengte bij 22 duim diameter; het Waterwiel 25 Eng. voet diameter bij 6 Eng. voet breedte.

Eene kleine **STOOMMOLEN**, met compleete VALVES, volgens de Gouvernements-bepalingen en patent zelfwerkende stoomaanduiding; Cylinders 24 duim lengte bij 16 duim diameter; de Stoomketel 2³/₄ Eng. voet diameter bij 24¹/₂ voet lengte, De Cylinder van het toestel 7 duim diameter met 18 duim slag.

Eene hoeveelheid TJENG BAKKEN.

De teekeningen van de bovengenoemde Machinerien zijn te bezigtigen bij

(605) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

Machinerien.

De Ondergeteekenden, ***Agenten op Java,*** van de Heeren

FAWCETT, PRESTON & Co.,
Ingenieurs te Liverpool,

zijn bereid bestellingen aan te nemen op

SUIKER-
en
Rijstpelmolens,
CENTRIFUGES,

Stoommachines, zoowel voor het land als voor schepen, **Gas-toestellen, Zaagmachines, Arak-distilleer Toestellen, IJzeren Praauwen,**

SUIKER PANNEN,
in alle dimensiën,
en alle andere soorten van

Machinerien.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te vervoegen bij

(543) MORGAN, MELBOURN & Co.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY.

Zijn een onschatbaar geneesmiddel voor scorbut en andere ziekten die het meeste onder de zeelieden heerschen. Zij zijn een genoegzaam zuiveringsmiddel voor alle gevallen van dergelijke ziekten, en nadat de pillen den patient de gezondheid weder gegeven hebben, geven zij het ligchaam nieuwe levenskracht.

Doosjes Pillen à *f* 1. — *f* 3. — *f* 5.—
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—

Te Batavia	bij S. B. van Kleeff & Co.	
„ Banjoemaas	„ M. S. Cherim m.	
„ Soeracarta	„ W. Veldman.	
„ Djocjocarta	„ Buijn & Co	
„ Salatiga	„ F. Kruthoffer.	
„ Tagal	„ Wed. Dort.	
„ Cheribon	„ W. Galistan.	
„ Cheribon	„ M. Blok en Co.	(541)
„ Samarang	„ H. L. Lijon en Co.	

de Groot, Kolff & Co. en de hoofd agenten Soesman en Co.

OVERSTROOMING.

Bij den ondergeteekende is de inteekening opengesteld op een plaatwerk, getiteld:

SCHETSEN UIT BANDJERMASSING,

waarvan prospektus en bewijs van inteekening met den Java-Bode van heden verzonden is, en waarvan proefplaten bij hem ter inzage liggen. De prijs der 20 Schetsen is bepaald op ***f* 10,—**. De zuivere opbrengst is bestemd de eene helft voor den teekenaar, en ten gevolge van verwonding voor de dienst ongeschikt geworden krijgsman, en de andere helft voor de slagtoffers van de overstrooming op Java.

H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 27 Februarij 1861. (597)

Bij den ondergeteekende is eene

LOTERIJ

opengesteld op een fraai

ZEEGEZIGT IN OLIEVERW

van den bekenden Schilder

BREUHAUS DE GROOT.

Dit SCHILDERSTUK heeft eene lengte van **145** Nederlandsche duimen op **100** duimen hoogte en is voorzien van eene FRAAI VERGULDE LIJST.

De **LOTERIJ** bestaat uit **100 Loten** à ***f* 12**, — per **Lot.**

BATAVIA, 1861.

(579) H. M. VAN DORP.

DE INDISCHE STAATSBLADEN
(NOMAN-EDITIE)

2 Deelen *gebonden* met de vervolgen. Ao. 1836—1859.

Ad. *f* 72,—. Steeds voorhanden:
te Batavia, bij G. KOLFF & Co.
te Samarang, bij DE GROOT, KOLFF & Co.

(574)

Het Stoomschip

KONINGIN DER NEDERLANDEN

vertrekt op den 3den Maart
Naar Samarang en Soerabaija.

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van

MACLAINE, WATSON & Co.,
Directeuren der N. I. St. Maats.
(592)

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Woensdag, 27 Februarij 1861, N°. 17.

Vertrekkende Personen.

W. Mulholland naar Singapore. (551)

STOOM BOOT
„PRINS VAN ORANJE."

Het vertrek dezer Boot van hier naar

SAMARANG en SOURABAIJA,

is bepaald

op ZONDAG, den 3den Maart.

Nadere informatiën bij

de Agenten.

(550) MORGAN, MELBOURN & Co.

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen in iedere maand gedurende het jaar 1861, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA:

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 3den en 17den.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den en 22sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA:

naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 13den.
naar BAWEAN en BANJERMASING, den 27sten.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

W. CORES DE VRIES, te *Batavia* en te *Soerabaija.*
B. KOPERSMIT & Co., te *Samarang.*

(542)

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het Snelzeilend

Rotterdamsch Schip

MAARTEN VAN ROSSEM,

gevoerd door Kapitein P. F. RIJKEN.

Deze Bodem munt uit door zijne bijzondere nette en gemakkelijke Inrigtingen, zoowel voor enkele Passagiers, als voor Familiën, voert een geexamineerden **Dokter**, en zal na inname van de Lading te Cheribon, Tagal en Pekalongan, tegen de laatste helft van Maart van Batavia vertrekken.

Adres bij den Gezagvoerder en alhier bij

de Agenten,

(544) HAAGER & SCHUURMAN.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het voor den overvoer van **passagiers** zoo gunstig bekende campagne fregat schip

HENRIETTE MARIA,

kapitein P. TJEBBES,

welke bodem in de eerste helft van April de reis naar **Nederland** van **Soerabaija** zal aanvaarden.

Er bevindt zich een geexamineerd scheepsdoctor aan boord.

Nadere informatiën zijn te bekomen te SOERABAIJA, SAMARANG en hier bij

de Agenten,

(610) B. KOPERSMIT & Co.

EXTRAKT *uit het Register der Besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BATAVIA den 23sten Februarij 1861 (No. 3).

(Staatsblad no. 5.)

Gelezen de missive van den Minister van Staat, Minister van Koloniën, van 24 December 1860, la A, no. 33/1490;

Gelet, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Krachtens magtiging der Konings te verklaren, dat onder de inkomsten, bedoeld bij art. 20 § *a* van het reglement op het verleenen van pensioenen aan burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indie (Indisch staatsblad 1837 no. 50) en bij art. 10 § A, 1e, van het reglement voor het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indie (Indisch staatsblad 1854 no. 93), niet behooren die, welke genoten worden voor het verrigten van stuks- of taaksgewijs schrijfwerk, buiten de uren, welke de schrijver ambtshalve verpligt is aan de dienst van den lande te wijden.

Afschrift enz.,

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal.

De Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

Bij Koninklijk besluit van den 24 December 1860, no. 1, is de Minister van staat J.J. Rochussen, op het daartoe door hem gedaan verzoek, met den 31 December 1860 eervol ontslagen uit de door Zijne Excellentie bekleed wordende betrekking van Minister van kolonien, sulks onder dankbetuiging voor de vele en gewigtige diensten door Hem aan den Koning en den lande bewezen.

Bij Koninklijk besluit van den 31sten December 1860, no. 9, is het beheer van het Departement van koloniën, met ingang van den 1sten Januarij 1861, tijdelijk aan Zijne Excellentie den Minister van marine opgedragen.

Civiel Departement.

Gesteld:

Ter beschikking van den direkteur der kultures, de ambtenaar der tweede klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie, P. J. A. Spaan.

Ter beschikking van den direkteur der kultures, de ambtenaar der tweede klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch-Indie J. W. G. Harloff.

Goedgekeurd:

Dat door den Konsul-Generaal van Frankrijk in Nederlandsch-Indie,

Zijn benoemd:

Tot zijn konsulairen agent te Samarang; de heer C. van Lennep, thans voorloopig met de uitoefening dier funktien belast.

Tot zijn konsulairen agent te Pasoeroean, de heer G. E. Broekhuis.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de officier van gezondheid der tweede klasse C. C. W. Mandt.

ADVERTENTIEN.

POSTKANTOOR.

De direkteur der Posterijen te Batavia herinnert bij deze belanghebbenden, dat, de eerste mail-stoomer in Maart den 3den zullen vertrekken, de brieven-pakketten, daarmede te verzenden, bij het postkantoor te Weltevreden, zullen worden gesloten, op:

Zaturdag den 2den Maart aanst.,

des avonds te 8 uren, voor Europa, Britsch Indie, China, enz. enz., benevens voor Banka, Palembang, Billiton en Riouw.

Op Woensdag den 6den Maart a. s. zullen postpakketten worden gesloten voor

Makasser, Timor-Koepang, Delhi en de Molukken.

De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag worden bezorgd te *Weltevreden* tot 's middags 5 uren, in de stad tot 4 uren.

De Direkteur der Posterijen.

te BATAVIA.

den 26 Februarij 1861.

Op Donderdag den 7den Maart a. s. zullen postpakketten worden gesloten voor

Billiton, Pontianak en Singkawang

te verzenden met een der stoomschepen van *W. Cores de Vries.*

De daarvoor bestemde brieven kunnen dien dag worden bezorgd te *Weltevreden* tot 's middags 5 uren, in de stad tot 4 uren.

Paarden- en Rijtuigen-Belasting over 1861.

De direkteur der middelen en domeinen herinnert bij deze, dat de belasting op paarden- en rijtuigen over het loopende jaar, moet worden voldaan vóór ultimo Maart aanstaande, - zullende tot ontvangst dezer belasting, voor zoo veel betreft de residentie Batavia, gedurende die maand, zon- en feestdagen uitgezonderd, worden gevaceerd op de volgende plaatsen.

I. Voor de Stad en voorsteden, ten kantore van den algemeenen ontvanger te Weltevreden.
II. Voor het Zuider-kwartier der Ommelanden, op Meester-Cornelis, door den assistent-resident van het Zuider-en Oosterkwartier der Ommelanden.
III. Voor het Ooster-kwartier, door den schout te Bekassi en,
IV. Voor het Wester-kwartier, door den assistent-resident te Tangerang.

Veiling van Suikerriet.

De direkteur der kultures maakt bij deze aan belanghebbenden bekend, dat door den resident van Tagal op den 15den Mei 1861, des voormiddags te negen uren, in den dalem van den regent van Tagal, onder nadere goedkeuring van het gouvernement, publiek zal worden verkocht het in den omtrek van de suikerfabriek te Pangka, vroeger toebehoord hebbende aan den heer E. A. van Vloten, van den oogst van dit jaar geplant suikerriet, onder dien verstande nogtans, dat bijaldien billijke prijzen daarvoor worden aangeboden, de resident van Tagal zich als gemagtigd zal kunnen beschouwen, de toewijzing al dadelijk te doen gevolg hebben.

Met referte aan de door den direkteur der produkten en civiele magazijnen in de Javasche courant van den 16den dezer no. 14, geplaatste advertentie, maakt de resident van Batavia mits deze bekend, dat de daarbij bedoelde veiling van het in 's lands algemeene pakhuizen alhier aanwezige SAPANHOUT, waarvan de voorwaarden ten residentie-kantore ter inzage liggen, zal worden gehouden in het lokaal van het vendu-departement alhier op Zaturdag den 23sten Maart aanstaande des morgens te 10 uren.

VENDUTIEN.

Donderdag 28 Februarij, voor het woonhuis van den heer Rochon, door J. Speet.

en

Voor het kommissiehuis van Gebrs. Roselje & Co.

Vrijdag 1 Maart, voor het woonhuis van den heer Borkstal, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Voor het kollegie van Boedelmeesteren, van Vastigheden, enz.

Maandag 4 Maart, voor het woonhuis van A. Bedier, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Voor de pakhuizen van de firma Tolson, Hunt & Co. door John Pryce & Co.

Diogsdag 5 Maart, Houtvendutie door John Pryce & Co.

Woensdag 6 Maart, voor het woonhuis van den heer Moses, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Voor het kommissiehuis van Abeelen, Dennison, & Co.

Oproeping van Krediteuren.

In de Javasche Courant van Zaturdag jl., worden opgeroepen de debiteuren en krediteuren in de navolgende boedels:

Door de Agenten van de Soerabaijasche Wees- en Boedelkamer te Grissee, van wijlen Kiagoes Abdul Hakiem.

Door de Beneficiaire Erfgename te Samarang, van wijlen H. Bleckmann, in leven kapitein der genie, ter hooring van rekening en verantwoording.

Door B. J. van Eck te Soerabaija, van wijlen den heer Willem Klaas van der Eb, in leven suiker-fabriekant.

Vertrekkende Personen.

E. Hubert en familie. — Majoor J. van Staveren.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 23 TOT 26 FEBRUARIJ.

JAVA HOTEL. D. van Duijvenbode, van Amsterdam. — A. F. Voss, van Liverpool. — J. de Vries, van Amsterdam.

MARINE HOTEL. A. de Vries, van K.-G.-Hoop. — A. de Jager, van Amsterdam. — J. C. Eikenaar, van Anjer. — W. van Someren Grève, Amsterdam. — H. Adema van Scheltema, van Idem. — G. A. van Putten, van Idem. — C. Cordes, van Idem. — Dr. de Jong, van Idem.

HOTEL DES INDES. Robbio, de kommandant met een officier van het Eng. oorlogschip l' Espaniol. — Gerrard, van Hongkong. — Rocher, van Idem. — Visser, van Onrust. — Mev' de wed. Anse, van Parakantroes. — C. Kraak, van Idem.

De Industrieschool te Soerabaija.

Hoe men ook moge denken over den afgetreden minister van koloniën en zijn bestuur, altoos zal men moeten toestemmen, dat hij zich voor Indie zeer verdienstelijk heeft gemaakt door het aandeel, 't welk hij heeft aan de koninklijke toestemming ter stichting van het Gymnasium Willem III te Batavia en door het besluit, waarbij de oprigting eener industrieschool te Soerabaija wordt bevolen. »Deze school," wordt in dat besluit gezegd, »alwaar theoretisch onderwijs om niet of tegen zeer lage retributie zal worden gegeven aan allen die het verlangen, zal, wat opvoeding betreft, in naauw verband staan met het jongens-weeshuis te Soerabaija, en wat de praktische vorming aangaat, met den rijks konstruktiewinkel en de rijksfabriek van stoom- en andere werktuigen." — Ten vorige jare, toen dit besluit hier bekend werd, hebben wij onze gedachten daarover geuit, thans willen wij een woord zeggen over den voortgang van het plan, en we doen zulks met liefde, wijl, naar onze innigste overtuiging, ontwikkeling en vorming van het opkomend geslacht de eerste eisch is ter verbetering en volmaking van Indie's maatschappelijken toestand. Uit zich-zelf, uit den eigen boezem der maatschappij moet Indië de kracht putten om te verbeteren wat ontbreken mag aan vorm en wezen zijner regering; een ontwikkelde, goed onderwezen en beschaafde jongelingschap moet de hope wezen zijner toekomst. Daarom begroeten wij elke poging, die wordt aangewend, om de jeugd beter en meer onderwijs te verschaffen, als een lichtstraal aan de kimmen, de voorbode van een schooner morgen.

Werd en wordt er ook tot heden van gouvernementswege overal waar een voldoend aantal kinderen van Europeanen en met hen gelijk gestelden aanwezig is, lager onderwijs gegeven — wij durven niet zeggen *voldoend* lager onderwijs, gelijk het volgens art. 125, alin. 1 en art. 127 van het Regeringsreglement moest wezen, met het oog op *vijf uren* onderwijs *daags* — verder ging het gouvernement niet, maar werd al het andere aan partikuliere krachten overgelaten. Eerst door de oprigting van het Gymnasium werd er een groote verbetering tot stand gebragt. Maar nog bleef er veel ontbreken, en dat waren de industriescholen — de *Realschule* der Duitschers —, waar natuur-, schei-, wis-en werktuigkunde, regtlijnig en bouwkundig teekenen enz. de hoofdvakken zijn. Het besluit des heeren Rochussen voorziet ten deele in deze behoefte. Aan de industrieschool te Soerabaija, die nog dit jaar in werking moet komen, zullen verschillende vakken worden onderwezen, en de praktijk zal worden aangeleerd bij den konstruktiewinkel, enz., terwijl er des avonds onder de leiding van drie onderwijzers een kursus zal worden geopend in het bouwkundig teekenen voor volwassen personen. Het daarvoor bestemde gebouw moet honderd menschen kunnen bevatten. Over dag wordt dit teekenen onderwezen aan kinderen van Europeanen en met hen gelijkgestelden.

Gewis, men zal de ten uitvoerlegging van dit ministeriëele besluit niet onbekrompen noemen. Toch zouden wij wenschen het nog meer uitgebreid te zien, nl. zouden wij dit teekenonderwijs ook toegankelijk maken voor inlanders, hetzij des avonds in een afzonderlijke klasse, hetzij alleen op uren, wanneer geen anderen daarvan gebruik maken. Wij zouden dit vooral voor het gouvernement wenschelijk achten. Men weet, hoe kostbaar het bouwen is, zoowel voor 't gouvernement als voor partikulieren, en hoe onmisbaar een opzigter bij het werk, wil men niet bedrogen worden. Het gouvernement heeft daarom [illegible] opzigten, bij zijne werken, maar het valt [illegible] oog, dat inlandsche opzigters veel goedkooper [illegible] zijn, en welligt zou er door een inlandschen opzigter aan te stellen meer bespaard worden dan het [illegible] ment- alleen. Ook partikulieren zouden bij den [illegible] hunner huizen gaarne zulke inlandsche opzigters in dienst nemen, daar zij het thans veelal op den Chineeschen werkman moeten laten aankomen, en [illegible] daarvan dikwijls bedrogen worden, [illegible] in en uitwijking van muren, vermolmen van [illegible] in betrekkelijk nieuwe huizen de zigtbare [illegible] Ligt dit niet in het plan der regering, [illegible] het aan partikuliere krachten [illegible] moet daartoe het plan bestaan. [illegible]

dan is in den boezem der Maatschappij van Nijverheid dit denkbeeld geopperd, 'tgeen wij toejuichen, ook om dat het zoo geheel tot den eigenaardigen werkkring dier Maatschappij behoort, en een toelage uit de maatschappelijke kas of als deze hiertoe buiten magte was, een partikuliere inteekening zou alligt de benoodigde gelden bijeenbrengen, om dit idee te verwezentlijken. Niet alles kan men verwachten van het Gouvernement- alleen, het publiek dient ook een gedeelte op zich te nemen. Naast de gouvernements lagere school de partikuliere middelbare en weldra, naar wij vurig hopen, de herhalingschool der Maatschappij: tot nut van 't Algemeen, en zoo ook naast de gouvernements kursus van bouwkundig teekenen voor Europeanen, eene van partikulieren voor inlanders. Zoo werke men hand aan hand, om verlichting en beschaving en daardoor welvaart te bevorderen, en zoo toone men, dat de meerdere beschaving en ontwikkeling, die ons deel is, ons aanspoort om ook anderen daarvan mede te deelen. Overal heerscht een streven om de wetenschap, tot voor weinige jaren het uitsluitend eigendom der geleerden-alleen, te populariseren, te doen doordringen in de volksmassa, opdat zij het gemeenschappelijk eigendom worde van allen. Ook hier dient men daarop te werken, en de industrieschool, die we weldra te Soerabaija hopen te zien verrijzen, moet daartoe de behulpzame hand bieden.

P.

BATAVIA.

Op Zaturdag, den 23sten Februarij jongstleden, werd in het Gymnasium Willem III de verjaring gevierd van onzen geëerbiedigden Koning, hetgeen om verschillende redenen op den dag-zelven niet had kunnen plaats vinden. Aan den feestdisch werd door den Vice-President van den Raad van Nederlandsch-Indie, den Heer Mr. A. Prins, in zijne hoedanigheid van Eere-Voorzitter van het kollegie van kuratoren, een heildronk toegebragt aan Z. M. den Koning, en werden de leerlingen van het Gymnasium, die ten getale van negen en zeventig tegenwoordig waren, daarbij tevens in eene warme toespraak met nadruk indachtig gemaakt aan de veelvuldige aanspraken van het doorluchtige stamhuis van Oranje-Nassau op de erkentelijkheid en de verknochtheid van het Nederlandsche Volk, als ook aan hunne verpligting, om door oppassendheid en ijver zich het groote voorregt waardig te betoonen, hun bewezen door de oprigting van dit gymnasium, aan hetwelk de Koning zijn geëerbiedigden naam heeft verbonden. Het gansche feest werd door uitmuntend weder begunstigd, zoodat de illuminatie en het vuurwerk, als ook een bij fakkellicht gehouden optogt allezins aan de verwachting voldeden.

De netto winst der Nederlandsch-Indische Levensverzekering- en Lijfrente- Maatschappij over het eerste Boekjaar 1860 is, behoudens nadere goedkeuring der Balans door de Algemeene Vergadering, bevonden te zijn *f* 20,097,19, hetwelk is overgebragt op het *Bonus* en *Reservefonds*, waarin kontribuanten voor $^4/_5$ deelen.

Deze winst is niet hetgeen de Ontvangsten meer hebben bedragen, dan de Uitgaven, maar ontstaat uit meer gemaakte Interest dan bij de berekening is aangenomen, en uit hetgeen de verzekerden *langer zijn blijven leven*, zoodat de betalingen waarop *gerekend* was, niet behoefden te geschieden.

De kontante waarde op ult. December 1860 van alle verpligtingen jegens kontribuanten, wiskundig berekend te zijn *f* 131,099,13, is gereserveerd.

Voor Aandeelhouders is afgezonderd de rente ad $7^1/_2$ pCt. 's jaars over door hen gefourneerd kapitaal, en afgeschreven zijn al de uitgaven voor eerste inrigting, administratie- en kantoor-onkosten.

Deze inrigting, minder daargesteld om geldelijk voordeel, dan wel om aan eene behoefte voor de Nederlandsch-Indische Maatschappij te voldoen, wordt blijvend aanbevolen aan hen, die óf eigene toekomst, óf meer nog die hunner weduwen, weezen of nabestaanden willen verzekeren.

Op ultimo Januarij was, was volgens de *Javasche Courant*, de stand van het rijstgewas als volgt:

Zeer gunstig: in Batavia en Buitenzorg;

Gunstig: in Krawang, Preanger Regentschappen, Cheribon, Tagal, Pekalongan, Pasoeroean, Kadoe en Patjitan;

Vrij gunstig: in Samarang, behalve in de distrikten Kiadenan en Wirosari, Japara en Rembang, met uitzondering der afdeeling van dien naam, Soerabaija en Kediri.

Redelijk: in Banjoemaas; terwijl uit de overige residentien en afdeelingen het volgende wordt gemeld:

Bantam: Gunstig in Pandeglang, vrij gunstig in Tjeringin, minder gunstig in Lebak; niet gunstig in Serang.

Probolingo: het gevaar van mislukking is door de in de laatste dagen gevallen regens, althans voor het tegenwoordige, geweken.

Bezoeki en Banjoewangi: kan nog niet met zekerheid gezegd worden.

Bagelen: de droogte heeft nadeel toegebragt aan het gewas onder Keboemen en Ambal.

Madioen: door de droogte heeft de bewerking der gronden en de uitplanting van de padi niet naar wensch kunnen plaats hebben.

Madura: niet gunstig, uithoofde van gebrek aan regen.

A. s. maandag den 4den dezer zal door het Hollandsch Liefhebberijtooneelgezelschap opgevoerd worden een oorspronkelijk drama van A. Ruysch: Moederliefde en Heldenmoed, of de gevangenis op het slot 's Gravestein te Antwerpen, 't welk een episode uit den tachtigjarigen oorlog bevat. Wij weten niet, of de fondsen van het gezelschap zulks toelaten, anders zouden wij het in bedenking geven, de zuivere opbrengst te doen strekken ten voordeele van de ongelukkige slagtoffers van de overstroomingen op Java. Wij twijfelen niet, of het gezelschap zal op eene volle zaal kunnen rekenen, ook al bestemt het de opbrengst niet tot het door ons aangegeven doel.

Telegrafische berigten van Samarang, dd. 25 dezer, melden de volgende treurige tijdingen:

Van den 22sten tot den 24sten dezer heeft te Solo en Djokjokarta een overstrooming plaats gehad, waardoor verscheiden menschen en veel vee zijn omgekomen. In het fort te Solo stond 6 voet water. De paarden van des sultans lijfwacht zijn alle verdronken. De schade, hierdoor te weeg gebragt, is onberekenbaar, en hoogst waarschijnlijk zal een rijzing van den prijs der rijst hiervan het noodlottig gevolg zijn. De resident van Solo, die, even als de overige burgers aldaar, al zijne meubelen verloren heeft, is met de anderen in het fort gevlugt. Den 24sten 's namiddags begon echter het water te zakken.

Volgens geruchten moet deze overstrooming zich over die geheele streek van Java tot aan Banjoemaas uitstrekken, en in deze laatste residentie niet het minst.

Wij zien met verlangen nadere tijdingen omtrent dit ongeval te gemoet, en hopen intusschen, dat de bevolking in deze gewesten giften moge afzonderen tot leniging van den nood der ongelukkigen op Java.

Een partikulier schrijven van Bondowosso dd. 18 Feb. jl., deelt mede, dat aldaar in den namiddag om $3^1/_4$ uur een niet zeer krachtige, maar toch duidelijk gevoelde aardschudding heeft plaats gehad.

Dit verschijnsel is zeldzaam in die streken en men wenscht hartelijk dat het geen voorbode moge zijn van vernieuwde werking van de *Raöng*, waardoor eenige eeuwen geleden de omgeving zoo geteisterd is, dat nog menigvuldige sporen van lava en uitgeworpen steenbrokken zigtbaar zijn.

In den laatsten tijd stiet de *Raöng* enorme rookkolommen naar buiten.

BATAVIA. — In de bestuursvergadering der Nederlandsch Indische maatschappij van Nijverheid op 18 Februarij jl. zijn als gewone leden aangenomen de heeren mr. G. C. Poelman, G. C. E. Moesman, E. Levysohn Norman, H. Prange en W. T. Fabritius te Batavia, J. G. T. van Motman, P. C. van Motman en F. H. C. Motman te Tjiampea, alsmede L. C. Z. von Ranzow te Malakka.

— Ten vervolge op het voorkomende in ons nommer van 27 December 1859, no. 103, kunnen wij thans mededeelen, dat het gouvernement de uitgave heeft goedgekeurd van de vier laatste kaarten van den atlas van Nederlandsch-Indie, vervaardigd eerst door wijlen den kapitein-luitenant-ter-zee P. baron Melvill van Carnbée en later door den kapitein der genie en sappeurs, W. F. Versteeg. Deze atlas bevat dientengevolge zestig kaarten, waarvan 25 stuks door den baron Melvill van Carnbée en 35 door den kapitein Versteeg zijn te zamen gesteld.

Samarang. — Ten gevolge van hoogwater is de dijk langs de Toegkang op drie plaatsen doorgebroken en de bevolking ijverig bezig deze doorbraken te herstellen.

In den nacht van den 7den op den 8sten Februarij zijn te Wirosari ten gevolge van brand vier Chinesche woningen in de asch gelegd, waardoor de eigenaren eene schade aan goederen hebben geleden van *f* 4200.

Dit ongeval moet aan onvoorzigtigheid worden toegeschreven.

Verdere ongelukken zijn daarbij niet voorgevallen.

Rembang. — In den namiddag van den 3den Februarij is de bliksem geslagen in een der tabakschuren van den Fabriekant K. Veenstra, gelegen in de dessa Soeko, distrikt Temajang, afdeeling Bodjonegoro, waardoor een gedeelte der schuur is afgebrand, zijnde echter tijdens het ongeluk geen tabak daarin aanwezig.

Soerabaija. — De schade door den te Manjar op den 2den Februarij gewoed hebbenden brand veroorzaakt, worden volgens nader berigt van den adsistent-resident van Grissee geschat op *f* 53,631, instede van *f* 25,900.

Kadoe. — Van den laatsten Januarij tot den 5den Februarij zijn buitengewoon zware regens in het distrikt Ngasinan, regentschap Magelang, gevallen, ten gevolge waarvan het water in de Ello ruim 15 voet gerezen is.

De aarde aan weerszijden van de nieuwe djatihouten brug te Brangkal is weg gespoeld en aan het verder gedeelte der oeverwanden hebben mede zware aardstortingen plaats gehad.

Voorts zijn er 33 waterleidingen in dat distrikt beschadigd, eenige bouws sawah's, benevens 1100 koffijboomen vernield en 3 karbouwen en eene koe verdronken.

Waar noodig, is de bevolking onmiddelijk te werk gesteld om de geledene schade zoo veel mogelijk te herstellen.

Palembang (Januarij). — Gedurende deze maand zijn uit de binnenlanden de volgende produkten ter hoofdplaats aangebragt:

6154 pikols rijst, 2656 pikols padi, 5491 pikols kapas, 215 pikols gomme elastique, 10 pikols getah pertja en 21 thail stofgoud.

De prijzen van de rijst en kapas waren respektivelijk *f* 6,50 en *f* 7.50 per pikol.

Aan regten werd geheven eene som van *f* 12,727.29.

Het debiet van zout bedroeg 100 kojangs.

De gezondheidstoestand der bevolking was minder gunstig dan in de maand December; zulks is hoofdzakelijk toe te schrijven aan het ongestadige weder en de vele regens.

Op den 6den Januarij keerde de resident van zijne inspektiereis naar de binnenlanden terug. Op den 9den dier maand vertrok die hoofdambtenaar met Z. M. stoomschip *Madura* naar Djambi, ten einde zich persoonlijk van den stand van zaken in dat gewest te overtuigen.

Binnenlanden (*Benedendivisiën*). — De ingekomen berigten omtrent de te veld staande padi in de Lematang Ilir waren gunstig.

Gedurende 1860 zijn p. m. 5700 pikols katoen ingeoogst, en dat produkt tegen de gemiddelden prijs van *f* 8.50 van de hand gezet.

Bovendivisiën. — Eenige personen, die gevaarlijk waren voor de rust in de Lematang Oeloe, werden gearresteerd.

In het geheel onderwierpen zich gedurende de maand Januarij 45 huisgezinnen, tellende 221 zielen, aan het bestuur.

Op den 30sten December werden de Soengi Koelit, Tidorah en de Ajer Penga bezocht; 7 verlaten koebo ans werden aldaar geslecht, alsmede een nabij Minga Pematang Oendi, alwaar zekere Saleh, benevens een kind van de doeson Tandjong Goemai Talan werden gevangen genomen, terwijl later nog vele koeboans geslecht werden. Bij die gelegenheid werd gevangen genomen zekere Bingoen met 3 vrouwen.

De handel was vrij levendig, en de passer werd druk bezocht.

Uit de Pasumah werden aangevoerd $62^1/_4$ pikols rijst, 909 bossen ramèh en 4 karbouwen, terwijl uitgevoerd werden 258 gantangs zout, en voor een bedrag van *f* 1124.— aan lijnwaden.

In de Moesi Oeloe werd uit de rivier nabij de doesoen opgehaald het lijk van eene vrouw, hebbende 7 wonden. De vermoedelijke moordenaar, de Lebeh panghoeloe van Oedjan Panas, is in hechtenis genomen.

De rust in de Redjang is ongestoord gebleven. Er werd met kracht aan de wegen gewerkt, voornamelijk aan dien van Tabat monoh over het Barisan-gebergte naar den gres van Benkoelen.

De brug bij Kemong Sirih werd door eene zware bandjer weggeslagen.

Van Djambi en Moeara Kompeh waren geruststellende berigten ontvangen.

Riouw. — Op een paar eilanden in den Riouwschen archipel hebben in de maand Januarij jl. onrustige bewegingen plaats gehad onder de Chinesche bevolking, zoowel ten gevolge van geschillen omtrent de verdeeling van boschgronden, als uit roofzucht.

In den nacht van 31 December op 1 Januarij werd door eene bende Chinezen, ongeveer 20 in getal, de arakpachter in de Soengei Traling (Sembo lang) verontrust. In diens woning binnengedrongen, maakten zij zich met geweld meester van eenige goederen en gelden, waarna de hoofdaanleggers zich ten spoedigste door de vlugt — vermoedelijk naar het nabijgelegen Singapore — aan alle vervolging wisten te onttrekken.

Het is der politie echter gelukt, een drietal Chinezen in handen te krijgen, die verdacht worden van met de roovers geheuld te hebben.

Tusschen eenige Chinesche gambir-planters ontstonden in de maand Januarij geschillen, omtrent de regten, welke twee partijen vermeenden te hebben, tot het aanleggen van tuinen op een eiland, gelegen nabij poeloe Tjombol.

Door de tusschenkomst van het bestuur werden die geschillen evenwel spoedig vereffend.

Ter gelegenheid van het nieuwe jaar werd door den onderkoning van Riouw een officieel bezoek gebragt bij den resident.

Door het hoofd te poeloe Trong werd op den 3den Januarij jl. te Riouw aangebragt eenzestal Chinezen behoorende tot den stam der Keh's, alsmede een gelijk getal behoorende tot dien der Macao-Chinezen, van welke laatsten drie min of meer ernstig gewond waren, terwijl bovendien werd medegevoerd een lijk, hetwelk beweerd werd van een tot laatstgenoemden stam behoorenden Chinees te zijn.

Volgens mededeeling van genoemd hoofd zouden de zes eerstbedoelden een deel uitmaken van eene partij, welke zich op 4 Januarij had schuldig gemaakt aan een aanval op lieden tot de andere partij behoorende, vermoedelijk ten gevolge van twisten, ontstaan bij het inzamelen van houtwerken aan de soengei Linggir.

De rust in Siak bleef ongestoord, en de gezondheidstoestand der troepen aldaar en te Bangkalis was gunstig.

De stand der marktprijzen op ultimo Januarij was als volgt:

Gambier 1ste soort	per pikol	*f* 10.08
» 2de »	»	» 9.18
Witte peper	»	» 26.19
Zwarte »	»	» 16.47
Rijst	»	» 7.—
Varkensvleesch	»	» 25.11

Agio 100 sp. m. gelijk *f* 270.

Banka (Januarij). — De gezondheidstoestand onder de bevolking en de mijnwerkers was over het algemeen gunstig, hoewel zich in de distrikten Soenggeilan en Koba eenige gevallen van koorts hadden voorgedaan, door welke ziekte in eerstgenoemd distrikt 88 en in Koba 57 personen zijn aangetast geworden.

De ingevallen regens waren voor het mijnwerk zeer gunstig geweest; in eenige mijnen aan de Oostkust werd echter nog over gebrek aan water geklaagd.

Op 7 Januarij waren de bolongs van de mijnen no. 16 en 19 in het distrikt Merawang onder water geloopen, terwijl op den 10den eene aardstorting in laatstgenoemde plaats had.

In het begin der maand Januarij werden ten gevolge van zware regens eenige bruggen in het distrikt Koba weggeslagen, en is de groote weg op eenige plaatsen overstroomd geworden.

Het padigewas stond over het algemeen gunstig en beloofde een beteren oogst, dan waarop men aanvankelijk gerekend had.

Aan inkomende en uitgaande regten is gedurende de maand Januarij 1861 ontvangen	*f* 2,948.69,
en in Januarij 1860	» 963.51.
dus meer in Januarij 1861	*f* 1,985.18.

Amboina. (Januarij.) — Het weder was gedurende deze maand bijna aanhoudend droog en drukkend heeft; de gezondheidstoestand was over het algemeen gunstig.

Timor. (Januarij.) — De daders van den moord, op een Chinees gepleegd, waarvan sprake is in ons nommer van 26 September 1860, no. 77, zijn opgevat, terwijl op Koepang nog vier medepligtigen, waaronder het hoofd der Dallanezen, die den last tot den moord heeft gegeven, ook zijn gearresteerd. Zij hebben allen hunne misdaad beleden, en zouden spoedig voor den landraad te regt staan.

Het geroofde geld was voor het grootste gedeelte achterhaald.

De radja van Amanoebang, Louis, heeft zijn voornemen te kennen gegeven, om met nog drie ondergeschikte radja's van datzelfde uitgestrekte rijk, na afloop van den regentijd, naar Koepang optekomen, om over de belangen van hun rijk te spreken. De goede

stemming dier hoofden blijkt ook uit het onmiddelijk gevolg geven aan schriftelijke verzoeken van het bestuur in het belang van handelaren.

De gezondheidstoestand op Koepang was voldoende.

Rijst, padi en djagong waren zeer schaars te verkrijgen, en dientengevolge zeer hoog in prijs; de rijst kostte van *f* 12 tot *f* 14; de padi van *f* 6 tot *f* 7 en de djagong van *f* 5 tot *f* 4.

Aan inkomende en uitgaande regten was geheven de som van *f* 786.98½. (*Jav. Ct.*)

Soerabaija, 15 Febr. Wij hebben de benoeming van den heer J. Hartevelt tot tijdelijk vervanger van den Notaris D. Busken Huet, die met verlof repatrieert, met genoegen vernomen, niet alleen omdat hierbij niet naar *gunst* is te werk gegaan, naar ook om de volgende reden. De Heer J. Hartevelt is degene, die vroeger overeenkomstig art. 4 van het nieuw *Reglement op het Notarisambt*, door den raad van justitie alhier in overleg met het hoofd van gewestelijk bestuur, *» aangewezen, om tijdelijk al dat gene te verrigten, waartoe de Notaris D. Busken Huet, anders bevoegd en verpligt zou zijn"*, reeds eenigen tijd de werkzaamheden van laatstgenoemde had op zich genomen. Dit is het eerste geval, waarin art. 4 werd ten uitvoer gelegd. De benoeming nu des heeren Hartevelt van regeringswege, schijnt aan te duiden dat het gouvernement in den regel als tijdelijke vervangers van Notarissen, aan wie verlof is verleend, *dezulke wil benoemen* aan wie reeds door den raad van justitie de in dat artikel aangewezen taak was opgedragen. Wij achten de toepassing van dit beginsel in den regel doeltreffend, omdat daardoor het *goed oordeel* van den raad van justitie wordt gewaardeerd, de *billijkheid* betracht jegens den benoemde, reeds eenigen tijd met de werkzaamheden belast, en *teleurstelling voorkomen* die bij eventuele dienstvervatting van den rustenden notaris al ligt diens tijdelijken vervanger zou treffen, ingeval deze van elders ware gekomen en uit eene andere betrekking getreden in de hoop op eene toekomstige vaste aanstelling. (*Oostpost*)

Soerabaija 18 Febr. Het volgende, ons van eene zeer geachte zijde medegedeelde, alhier dezer dagen plaats gehad hebbende natuurverschijnsel achten wij der aandacht dubbel waardig,

In den avond van Zaturdag ll. tusschen half negen en negen uren werd in het marine-établissement te dezer plaatse, aan het bassin, opgemerkt dat een zware stoomketel, staande op de ketelpont, in beweging geraakte, en wel zoodanig dat men bevreesd was dat zij er af zoude glijden.

Te gelijker tijd was het water langs de kade van de equipage-werf in hevige beroering, zoodat het naar kokend water geleek.

Daardoor braken de kettingen, waarmede Z. M. transportschip *de Merwede* gemeerd ligt, alsmede een zware loopplank; ook zijn verscheidene uithouders gebroken.

Aan boord van Z. M. stoomschip *Citadel van Antwerpen* werd eveneens een ruk gevoeld in de meertrossen en eene schok in de uithouders. Ook in de rivier schijnt, aan de monding, eene meer dan gewone beweging op dien tijd te zijn opgemerkt.

Tot dus verre is ons niets bekend van te gelijkertijd opgemerkte aardschuddingen.

Bezoeki, 19 Febr. Gisteren namiddag te 3 uren 15 minuten werden op deze hoofdplaats eenige hevige schokken van aardbeving gevoeld; die zich te 6 uren 48 minuten even sterk herhaalden. De rigting was het Zuiden naar het Noorden. (*Soer. Nieuwsbode.*)

NEDERLAND.

De Maas voor Rotterdam zat den 7den Januarij nog boven en beneden de stad vast; in het midden der Boompjes bij het veer der sleephelling is de passage heden nog met roeibooten onderhouden, doch men verwacht dat dit morgen niet meer zal kunnen geschieden.

Overigens ontvingen wij omtrent den stand der rivieren de volgende berigten:

Behalve bij Brakel, is tusschen Nieuwaal en Zuilichem, de dijk doorgebroken. Dit heeft het bezwijken van den Meidijk ten gevolge gehad, zoodat de Bommelerwaard mede overstroomd is.

De Tielerwaardsche dijk, bij Herwijnen, stond op het punt van bezwijken, doch is door de inbraak van den Bommelerwaard voor het oogenblik ontzet.

Zalt-Bommel, 7 Jan. In den afgeloopen nacht deed de noodklok zich hooren: Te 5 uren was de dijk boven Zuilichem doorgebroken. Zelfs de koornmolen werd weggespoeld. De nood en wanhoop zijn groot. De reddingbooten, welke van hier uitgezonden zijn om menschen te redden, hebben zeer met de massa ijs te kampen. Met zorg zien wij nadere tijdingen te gemoet. Het water was 83 duim gevallen, doch is nu weder wassende.

Wageningen, 7 Jan. Sedert eenige dagen zit de rivier voor onze gemeente vast, zoodat men er te voet gaat en de baan voor voertuigen gereed gemaakt wordt. De massa ijs is verbazend groot, zoodat men niet zonder vrees is voor de gevolgen, gelukkig is het water vallende. Aan de haven zijn buitengewone maatregelen genomen om de vaartuigen die nog al talrijk zijn, voor ongelukken te bewaren.

Grebbe nabij Rhenen, 6 Jan. Het water op de rivier was heden sterk wassende; bijna al de uiterwaarden zijn onder geloopen. Het vooruitzigt is kommervol.

In 's Bosch staat het water in enkele straten, daar het Zondag morgen 5.66 el boven A. p. stond en in de laatste 24 uren 82 duim gewassen is.

Den 4den Jan. zwol de Maas zoodanig, dat bijna geheele dorpen, zooals Middelvaart, Kuik en Katwijk (Noord-Brabant) zijn onder water geraakt, in zoo korten tijd, dat alles om hulp riep en men geen raad wist met het vee.

Te Mook (Limburg) kan men de huizen met vloeiplanken niet droog houden en heeft men het vee elders geborgen.

Te Heumen (Gelderland) bestaat groote vrees voor doorbraak.

Vlaardingen, 7 Jan. Het ijs op de rivier boven en beneden deze stad heeft zich gezet en de vaart geheegestremd. — 5 stoombooten *de Adm. Cator, de Normanby, Anna, Ary Scheffer, Diana* zijn hier in de haven gehaald.

— Er komen van tijd tot tijd schepen van de beugvisscherij voor Scheveningen: de visscherij is tamelijk gunstig.

— Toevallig eene *Groninger Courant* van 15 Mei 1798 in handen krijgende, las ik daar de volgende aankondiging:

„Bericht aan het publiek. W. Trapman, mechanicus, wonende te Groningen in de Oude Boteringestraat, maakt bij dezen bekend, dat hij heeft uitgevonden en vervaardigd eene *Telegraph*, waarmede in den tijd van *drie minuten* van Groningen tijding kan overgebracht worden na den Haag, werkende dezelve 8 maal schielijker als de fransche telegraphen en kosten twee derden minder. — Deze telegraph is zoodanig ingericht, dat dezelve in een leger gemakkelijk kan medegevoerd worden, en ter observering der vijandelijke armeeën onbegrijpelijk van nut zijn, kunnende van dezelve *zo wel bij dag als in de stik donkerste nacht* gebruik gemaakt worden.

„Om het publiek van de nuttigheid eener zoodanige telegraphie te overtuigen, heeft genoemde Trapman met voorkennis en permissie der Municipaliteit dezer stad, dezelve thans op den eersten ommegang van den Martini-tooren geplaatst, alwaar dezelve zo bij dag als nacht op de volgende uuren en prijzen, voor een ieder te zien is, als: voordemiddags van 9 tot half elf uur, à 6 stuivers. Van half elf tot 12 uur 12 stuivers op. Nademiddags van 4 tot half 6 uur à 6 stuivers, van 6 tot 7 uur 12 stuivers en 's avonds van 9 tot 11 uren à 18 stuivers voor ieder Perzoon; dog zullen niet meer als 20 Perzonen te gelijk worden toegelaten; de Entréekaartjes moeten ten huize van W. Trapman worden gehaald 's morgens van 8 tot 9 en des nademiddags van 2 tot 3 uuren, beginnende de eerste representatie aanstaande Woensdag den 16 May 's morgens te 9 uuren, en word verders bij den ingang bij den Tooren niets betaald."

— Men verneemt dat de belgische regering voornemens is eene geldelijke ondersteuning te verleenen tot vervaardiging van een *Nederduitsch woordenboek*.

ENGELAND.

Londen, 6 Jan. Alhier is sedert eenige weken eene maatschappij tot stand gekomen, om caoutchouc tot het verkleinen en vergrooten van teekeningen en drukwerken te bezigen. Tot dat einde wordt de caoutchouc binnen een raam gespannen en door middel van schroeven uitgerekt of geperst. De teekeningen of afbeeldingen moeten volkomen getrouw blijven en gemakkelijk op steen of hout algedrukt worden. Deze uitvinding levert groote voordeelen voor de lithografie en cartografie op.

— Te Havanna en elders heeft men aanvankelijk welgeslaagde proeven genomen, om papier te bereiden uit den banaan, die vooral in eerstgenoemd gewest in groote hoeveelheid voorkomt. De stengels dezer plant, die overigens genoegzaam geene waarde hebben, leveren op de hectare 4000 centenaars zefstandigheid op, waaruit 1000 kilo papier kunnen bereid worden. Deze banaanstof is zoowel wegens hare weekheid als duurzaamheid aanbevelenswaardig. Hare vezelen zijn lang en taai en kunnen daarom ook zeer goed onder gewone papieren pap gemengd worden.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* berigt, dat aangezien de Maleische taal, uit een politiek en uit een kommercieel oogpunt beschouwd, voor Frankrijk van het hoogste gewigt is geworden, het te bejammeren is, dat men zich zoo weinig bekommert die taal te leeren, te meer daar dit weinig moeite of tijd kost. De minister van onderwijs heeft daarom den abt-zendeling Favre, die zich langen tijd in Azië heeft opgehouden, uitgenoodigd, om tweemaal in de week, in het lyceum van Lodewijk den Groote, openbaar onderwijs in de Maleische taal tegeven.

— Eene nieuwe uitvinding zal den prijs der meubelen zeer verminderen; men heeft het middel gevonden om het hout zoo week te maken, dat het alle indrukken aanneemt en zich in een vorm laat persen; later wordt het zoo hard als metaal.

— Onder de kostbare en hoogst zeldzame voorwerpen die als aandeel in den te Pekin behaalden buit den Franschen in handen zijn gevallen, bevindt zich een editie van het wetboek van Confucius, dat in eigendom heeft toebehoord aan keizer Kang-di, den Napoleon I. der Chinezen, en met aanteekeningen van zijne hand.

— Een der voornaamste parijsche boekhandelaren heeft Garibaldi zeshonderd duizend francs aangeboden, voor het handschrift van diens gedenkschriften en geschiedenis van den italiaanschen veldtogt. De generaal ex-diktator weigerde echter en verklaarde, dat hij zijn boek in Italië uitgeven en het honorarium er voor te ontvangen onder de dappersten zijner soldaten verdeelen zal.

— Men heeft dezer dagen vernomen, dat de keizer den oudejaarsavond *incognito* eene wandeling langs de boulevards heeft gedaan, met het doel om in de daarop geplaatste houten stalletjes van kleine kooplieden vele voorwerpen aan te koopen, die daarop door Z. M. wel betaald werden, doch tot groote verrassing der verkoopers, door den edelmoedigen onbekende als nieuwjaarsgiften aan hen zijn teruggeschonken.

— De keizerin gevoelt zeer groote sympathie voor de gemalin van koning Frans II en heeft den wensch uitgedrukt haar fotografisch portret te mogen hebben.

— Men spreekt in de hofkringen van eene nieuwe reis, die de keizerin tot herstel van haar geschokt zenuwstelsel zou ondernemen.

— Het gerucht loopt, dat de heer Thouvenel op nieuw zijn ontslag aan den keizer heeft ingezonden; dat ontslag zou zijn geweigerd, onder anderen, om reden dat de keizer dit nimmer zal doen, zoo lang er geene gelegenheid zal zijn om een man, wiens karakter en kundigheden door iedereen worden gewaardeerd, op eene andere wijze ten nutte van den staat te plaatsen.

— Er bevindt zich hier tegenwoordig een jeugdig Zweedsch boerenmeisje, met name Christine Nilsson, waaraan de Zweedsche bladen reeds den eernaam van Zweedsche nachtegaal hebben geschonken, wegens hare buitengewoon schoone stem. Na zich reeds op openbare koncerten en ten hove te hebben laten hooren, heeft hare hooge beschermster, de hertogin van Ostgothland, geboren princes van Nassau, haar herwaarts gezonden, om zich, onder leiding van den heer Masset, professor in den zang aan het keizerlijk konservatoire, verder te volmaken.

— Men verneemt thans nader dat de keizer, met den Oostenrijkschen gezant een gelukwensch aan zijn souverein op te dragen wegens de gelukkige hervormingen, waarmede deze het jaar heeft aangevangen, bepaaldelijk zinspeelde op de handeling ten aanzien van Teleky. Het is toch hier de aandacht niet ontgaan, dat de gunstige beschikking van keizer Frans Joseph ten opzigte van dezen uitgewekene, in Saxen en vooral te Dresden een zeer gunstigen indruk heeft gemaakt. De aldaar woonachtige Polen hebben, naar men thans verneemt, besloten in massa het Saxische gebied te verlaten, niet alleen als eene demonstratie tegen de handeling der Saxische regering in dit geval, maar ook om zich tegen dergelijke eventualiteiten in Saxen te vrijwaren.

— Naar men thans verneemt, zal de senaat bijeengeroepen worden tegen den 21sten Januarij en de wetgevende vergadering tegen den 4den Februarij. Verder verneemt men, dat reeds onmiddelijk na de bijeenkomst van eerstgenoemd staatsligchaam, een ontwerp senatus-consult zal worden ingediend, dat de strekking heeft om in de wetgeving op de drukpers wijzigingen te brengen. Onder die wijzigingen zou ook behooren, dat men geen waarschuwingen aan een dagblad meer zal mogen doen toekomen, zonder dat de schrijver van het betrokken artikel vooraf gehoord is. Is de schrijver alsdan weigerachtig eene rektifikatie in het dagblad te plaatsen, dan nog moet eerst de raad van ministers daarop worden gehoord, alsvorens de waarschuwing uitgevaardigd kan worden.

De bepaling van het dekreet van 17 Februarij 1852, volgens hetwelk een dagblad, na twee regterlijke veroordeelingen regtens opgeheven is, zou insgelijks eene wijziging ondergaan. De opheffing *jure* zou vervallen maar volgens eene nieuwe wet zou aan de regtbank de *fa culteit* toegekend worden, om te gelijk met de tweede veroordeeling, de opheffing uit te spreken, onder verpligting van dien maatregel te motiveren.

— De *Napoléonien* van Troyes bevat het volgende over den moordenaar van den heer Poinsot:

»Niet onder den naam van *Matricou* maar onder dien van *Mabricon*, heeft Jud zich op het vreemdelingen boek van het *Hotel du Mulet* te Troyes ingeschreven, alwaar hij zich voor handelsreiziger uitgaf. Door een noodlottig toeval stapte de heer Poinsot den 5den September in het *Hotel du Mulet* af, om er den nachttrein van 10 uren 28 minuten af te wachten. Wij zeggen door een noodlottig toeval, omdat de heer Poinsot bij zijne vroegere reizen de diligence van Coaource had genomen, die aan het *Hotel St. Laurent* stil houdt, en dat hij den 5den September de diligence van Tonnere nam, die door Chaource rijdt, en zijne reizigers aan het *Hotel du Mulet* afzet. De heer Poinsot was gewoon, telkens wanneer hij door Troyes reisde, er slechts eenige uren te verblijven en bezoeken bij zijne kennissen af te leggen. Den 5den December deed hij geene bezoeken.

»Toen Jud in den avond van den 5den het *Hotel du Mulet* verliet, had hij inderdaad gezegd, dat hij eerstdaags zou terugkeeren en hij liet er een lederen reiszak achter, dien hij den 7den kwam afhalen. Eenige dagen later, toen de politie van Troyes kennis had der verschillende omstandigheden van het verblijf van den gewaanden Mabricon in het *Hotel du Mulet*, werd er eene zorgvuldige huiszoeking gedaan in de kamer, welke hij er betrokken had, en men deed eene ontdekking, welke een groot licht over die duistere zaak wierp. Achter een meubelstuk vond men eene handboei, welke gedeeltelijk verbrijzeld was, en gediend had om de handen van Jud in de gevangenis van Ferrette te binden; hij had zich daarvan in den nacht van den 27sten op den 28sten November ontdaan. Van toen af was men bijna verzekerd, dat de moordenaar van den ongelukkigen president dezelfde persoon was, die den Rus Heppi heeft vermoord".

DUITSCHLAND.

Berlijn, 8 Januarij. Heden is eene proklamatie van koning Wilhelm I verschenen, gedagteekend Berlijn, 7 Jan.; zij draagt ten opschrift. » Aan mijn Volk". In den aanhef van dat stuk wordt herinnerd aan het zware lijden van den overleden koning, en aan de droefheid, wegens diens overlijden in den lande verspreid; voorts wordt daarin aangetoond, hoe de overleden vorst met vrije koninklijke hand aan het land instellingen heeft geschonken, door wier verdere uitbreiding de verwachtingen der natie vervuld zullen worden. Verder bevat de proklamatie woordelijk het volgende: » Aan den koning, die zoo veel groots heeft weten te stichten, wiens onvergetelijk woord: »Ik en mijn huis wij willen den Heere dienen," ook mijne ziel vervult, komt eene uitstekende plaats toe in de roemrijke rij der vorsten, aan welke Pruissen zijne grootheid heeft te danken, en die het tot den vertegenwoordiger van den Duitschen geest maakten. Deze groote nalatenschap van mijne voorvaders, welke zij door aanhoudende zorg, met hunne beste krachten, met opoffering van hun leven, hebben gesticht en verrijkt, wil ik getrouw bewaren. Met trots zie ik mij door een zoo trouw en dapper volk, door een zoo roemrijk leger omringd. Mijne hand zal het welzijn en het regt van allen in alle klassen der bevolking waarborgen, zij zal beschermend en bevorderend dit rijke leven besturen. Het ligt geenszins in Pruissens [illegible] om zich aan het genot van verworven goederen over te geven. In de inspanning zijner intellectuele en zedelijke krachten, in den ernst en de opregtheid zijner godsdienstige gezindheid, in de vereeniging van gehoorzaamheid en vrijheid, in de versterking van zijne strijdkracht liggen de voorwaarden van zijne magt, en slechts op die wijze kan het zijn rang onder de staten van [illegible] handhaven. Ik blijf aan de overleveringen van mijn huis getrouw, door mij tot taak te stellen de verheffing en versterking van den vaderlandslievenden geest [illegible] volks. Ik wil het regt van den staat volgens [illegible] schiedkundige beteekenis bevestigen en ontwikkelen [illegible] de instellingen, door koning Friedrich Wilhelm IV [illegible] het leven geroepen, in stand houden. Getrouw aan den

eed, waarmede ik het regentschap aanvaardde, zal ik de grondwet en de wetten des koningrijks beschermen. Moge het mij, onder Gods genadige hulp, gelukken, Pruissen tot nieuwe eer op te voeren! Mijne pligten jegens Pruissen vereenigen zich met mijne pligten jegens Duitschland. Als Duitsch vorst is het mijn pligt, Pruissen in de stelling te versterken, welke het, krachtens zijne roemrijke geschiedenis en de ontwikkelde organisatie van zijn leger, tot aller heil, onder de Duitsche natien moet innemen. Het vertrouwen op de rust van Europa is geschokt, ik zal mij beijveren, om de zegeningen des vredes te doen behouden. Er kunnen echter gevaren voor Pruissen en Duitschland oprijzen. Moge dan die moed en dat vertrouwen op God, welke Pruissen in zijne roemrijkste tijden bezielden, andermaal mij en mijn volk vervullen, en de natie mij met trouw, gehoorzaamheid en standvastigheid op mijne wegen ter zijde staan. Moge Gods zegen rusten op de taak, mij door zijn raadsbesluit opgedragen!"

— Een geacht duitsch dagblad, de *Frankfurter Handelszeitung*, behelst het navolgende, met betrekking tot de nieuwe turksche geldleening:

„De fransche, engelsche en ook vele duitsche bladen behelzen nog dagelijks *réclames* ter aanprijzing der turksche leening, door den heer J. Mirès onderteekend; aan turksche muziek om die leening de financiëele wereld in te trommelen ontbreekt het dus niet. De „zieke man" is nu eensklaps hersteld; Turkije wordt als een paradijs afgeschilderd; breedvoerig worden de verschillende provinciën opgesomd en de gewijde en ongewijde geschiedenis daarbij in herinnering gebragt, de verdraagzaamheid der regering en de goede inrigting ter verdeeling en heffing der belastingen, sedert de verovering van Konstantinopel onveranderd bestaande, geroemd. Eerst in 1854 is men begonnen te leenen, en men heeft het sedert wel is waar reeds tot 774 millioen franks gebragt, maar de administratie is toch ordelijker en zuiniger dan men wel denkt, en de leening dient slechts tot delging van het papierengeld en om het land van de afpersingen der bankiers te bevrijden. Te Parijs, waar men aan wonderdokters met hun loftrompetten gewoon is, kunnen welligt zulke *réclames* ingang vinden; maar dewijl er nog altijd een aantal kwaadwillige en verstokte ongeloovigen zijn, die aan het spoedig herstel der krachten van den afgeleefden Turk niet gelooven, en die steeds het oog gevestigd houden op zijn vermoedelijken jongen erfgenaam, die nog altijd in gebreke wil blijven zijn schulden, uit den onafhankelijkheidskrijg voortspruitende, te betalen, zou de heer Mirès zijn roem en het geloof aan zijne wonderbaarlijke financiëele kunstvaardigheid zonder twijfel zeer verhoogen en versterken, indien hij de kuur, die hij thans met Turkije doet, wilde uitstrekken tot Griekenland, en een deel van het geld, vroeger aan dit rijk geleend, terug kon bezorgen. De houders van turksche fondsen zouden dan niet behoeven te vreezen, dat de erfgenaam eens de erfenis onder benefice van inventaris aanvaarden, en de oude schulden zoo als die welke uit den onafhankelijks oorlog voortspruiten, repudiëren zou; eene vrees die niet is weg te redeneren zoolang Griekenland de eenige staat in Europa is, die nog de leer huldigt oude schulden niet te betalen, en de nieuwe schulden oud te laten worden."

Deze overwegingen zijn allezins waardig, door de kapitalisten, op wier beurzen men een beroep doet, te worden behartigd. Sedert lang reeds wordt de heerschappij der Turken in Europa door velen als eene anomalie beschouwd en door aanzienlijke staatsmannen, ook zelfs in Engeland, is meermalen de meening geopperd, dat, in weerwil van alle pogingen tot behoud, die reeds zoo vele schatten hebben verslonden, het zoo zeer ondermijnde gebouw bezwaarlijk zal kunnen staande gehouden worden. Nu ware dit op zich-zelf zoo bedenkelijk niet voor de geldschieters, wanneer er kans bestond, dat de europesche provinciën van het Turksche Rijk door Engeland, of wel door Frankrijk of Rusland zullen worden in bezit genomen. Want volgens het hedendaagsche alom erkende regt, gaan met het land ook de schulden over. Misschien is het uithoofde dier omstandigheid, dat de obligatien der venetiaansche geldleening van 1859 zelfs veel hooger dan andere oostenrijksche openbare schuldbrieven worden betaald. Maar de natuurlijke erfgenaam van het europesche gedeelte van Turkije is Griekenland. Verwantschap van oorspong en taal en gelijke geloofsgezindheid oefenen hier te gader eene onwederstaanbare aantrekkingskracht uit. Nu is Griekenland echter, gelijk men weet, de eenige staat in Europa, die, het voorbeeld van den magtigen bankroetier volgende, zich weinig om de jegens buitenlandsche kapitalisten aangegane verbindtenissen bekreunt. Bij een eventuëlen overgang der gewigtigste turksche bezittingen aan het jeugdige hellenische koningrijk zouden derhalve de geldschieters aan het totaal verlies van hun vermogen bloot gesteld zijn.

Overigens wordt in het aangehaalde artikel ten onregte van het repudiëren der schuld gesproken. Evenmin als Spanje heeft Griekenland ooit zijne schulden gerepudiëerd. Daartoe bestaat ook niet de minste reden, naardien de in de jaren 1825 tegen betrekkelijk hooge prijzen genegocieerde leeningen tot bereiking van het edelste doel, tot verkrijging van 's lands vrijheid en onafhankelijkheid gestrekt hebben. De grieksche staatslieden, zonder de deugdelijkheid der schuld immer of ooit in twijfel te trekken, hebben het alleen doelmatig geacht, de betaling van kapitaal en rente van jaar tot jaar te verschuiven. En daar zij het land verstoken lieten van al hetgeen elders tot krachtiger ontwikkeling der algemeene welvaart gedaan is van straatwegen, kanalen, spoorwegen, dokken, exploitatie der mijnen en wat dies meer, zoo konden zij in een even ergerlijk als bespottelijk stelsel volharden, hetwelk, zelfs in Spanje, voor de noodzakelijkheid, om zich de hulpbronnen van het openbaar krediet te openen, althans gedeeltelijk heeft moeten zwichten.

Daarin zijn wij het intusschen met onzen duitschen kollega volkomen eens, dat, om de geldschieters van Turkije gerust te stellen, de heer Mirès zijn alom bewonderd financieel talent alvorens had behooren aan te wenden, om de grieksche financien tot orde te brengen, gelijk hij-zelf volmondig verklaart dit voor Spanje gedaan te hebben.

ITALIË.

Turijn, 10 Januarij. Berigten uit Gaeta, medegedeeld door den parijschen korrespondent van den *Morning Post*, deelen bijzonderheden mede omtrent Frans II en de jonge koningin. Sints het gedeeltelijke bombardement is begonnen, heeft de ongelukkige gezellinne van de rampen des Bourbonschen vorsten haar intrek genomen in een openbaar gebouw te Gaeta, dat buiten gevaar lag en 't algemeene hospitaal was der stad. H. M. leeft in een toestand van doorgaande onrust, en zou bepaald vertrekken, maar de spaansche gezant en twee Franschen sporen den koning aan tot het tegenovergestelde, met oogmerk om de europesche sympathie op te wekken. Frans wordt beschreven als te zien in een toestand van verwarring en bijna van kindschheid, eigen wil heeft hij niet meer. De cirkulaires aan de vreemde mogendheden en aan de Napolitanen, die in den laatsten tijd zijn verschenen, zijn opgesteld door den spaanschen gezant en anderen die hem omringen. Ongeveer tien dagen geleden, teekende Frans, naar luid van dezelfde berigten, een brief, naar men zegt, aan keizer Napoleon, die geschreven was door den spaanschen gezant. Daarin verklaarde hij, dat hij besloten had » de zaak der monarchie te dienen door zich te Gaeta te handhaven en er te sterven of krijgsgevangen genomen te worden." (*Home News.*)

— In het blad van Alexandre Dumas, *l' Indépendant*, wordt over den bekenden brief van Lucien Murat aan een ongenoemden hertog over de italiaansche aangelegenheden, o. a. het volgende gezegd: »Wij verklaren bij deze dat wij ons met alle kracht verzetten tegen die vreemde aanspraak van een vorst, welke zich verbeeldt dat Napels aan hem denkt omdat hij aan Napels denkt.„

— Er zijn te Florence byouteriën gestolen uit de galerij *Gli Uffizi*. Onder deze voorwerpen is een ring, toebehoord hebbende aan Como di Medicis, ter waarde van 250,000 francs. Deze ring is versierd met eene topaas van groote waarde. Men beweert, dat de gestolen voorwerpen gezamentlijk meer dan een millioen waard zijn; de oppasser van de zaal is in hechtenis genomen. Deze diefstal schijnt langen tijd vooraf overdacht te zijn; men heeft den valschen sleutel, waarmede de zaal is geopend, teruggevonden. De kostbaarste ring van de ongeveer 200, die gestolen zijn, is een die aan Benvenuto Cellini wordt toegeschreven. De beroemde onyx-vaas is niet gebroken, men heeft er alleen de verguld zilveren ornamenten afgenomen; ook de prachtige kassette van rotskristal, toebehoord hebbende aan paus Clemens VII, is ongeschonden gebleven.

AMERICA.

Londen, 6 *Januarij*. Het Huis van Afgevaardigden te Washington heeft in zijne zitting van 17 December ll. eenige besluiten genomen, welke, ofschoon geene dadelijke werking hebbende, evenwel kunnen strekken om het herstel der eendragt en het behoud der Unie te bevorderen. De volgende verklaring is met 115 tegen 44 stemmen, terwijl een zeker aantal leden zich buiten stemming hield, op voorstel van een gematigd lid van de demokratische partij aangenomen:

»Wij beseffen de oneindig groote waarde onzer nationale vereeniging voor ons gezamentlijk en individueel geluk; wij beschouwen haar als het onderpaud van onze politieke veiligheid en van onze welvaart. Wij willen met angstige zorgvuldigheid voor haar behoud waken, en opkomen tegen al wat ook slechts het vermoeden zou kunnen wekken, dat zij zou kunnen worden prijs gegeven. Wij willen ons met verontwaardiging verzetten tegen het begin zelfs van pogingen om eenig deel onzes lands van het overige te vervreemden of de gewijde banden, waardoor de onderscheiden deelen verbonden zijn, te verzwakken. Wij beschouwen de nationale unie als den hoeksteen van het gebouw onzer onafhankelijkheid, als den grondslag van onze volksvrijheid, van de binnenlandsche rust en welvaart. Wij zien noch in het verledene noch in het tegenwoordige, ook niet in de verkiezing van Abraham Lincoln tot president der Vereenigde Staten, iets wat reden zou kunnen geven om de Unie te ontbinden. Wij achten de duurzaamheid der Unie van grooter waarde, dan de tijdelijke zege van eenige partij of eenigen staatsman. Welke euvelen of misbruiken ook in de Unie bestaan, het middel tot wegneming daarvan moet binnen de perken der Unie gezocht, en vreedzaam en op konstitutionele wijze in het werk gesteld worden. Wij gelooven dat de Unie kracht genoeg heeft om ieder onregt weg te nemen en ieder regt te handhaven, hetwelk uit hare inrigting voortkomt of hare eigenaardige werkzaamheden betreft, en dat het voor den vaderlandslievenden burger pligt is, aan de Unie, als onze hoop in vredestijd en ons bolwerk in den oorlog, getrouw te blijven."

In dezelfde zitting is, insgelijks op voorstel van een demokratischen afgevaardigde uit het Noorden, met 151 tegen 14 stemmen, het volgende besluit genomen:

»Daar de konstitutie der Vereenigde Staten 's lands grondwet, en hare bereidwillige en getrouwe naleving een pligt voor alle goede burgers is, zoo wraken wij den geest van ongehoorzaamheid aan de konstitutie, waar hij ook aan den dag kome, terwijl wij dringend de afschaffing aanbevelen van alle wets-bepalingen, welke door de wetgevende magt van den eenen of anderen staat zijn gemaakt in strijd met dat geheiligde staatsstuk en met de dienovereenkomstig door het kongres der Unie gemaakte wetten, en wel bepaaldelijk de afschaffing van alle zoogenaamde wetten tot verzekering der persoonlijke vrijheid."

Als tegenwigt tegen dit besluit is op voorstel van een republikeinsch lid met 124 stemmen (zijnde de tegenstemmenden niet geteld) het volgende besloten:

»Vermits de konstitutie der Vereenigde Staten 's lands grondwet en hare bereidwillige en getrouwe naleving pligt voor alle goede burgers is, wraken wij den geest van ongehoorzaamheid aan de konstitutie, waar hij ook aan den dag gelegd worde, terwijl wij ernstig de afschaffing aanbevelen van alle verijdelende wetten, en verklaren, dat de president verpligt is het eigendom der Ver. Staten te beschermen en te verdedigen."

De wetten tot verzekering der persoonlijke vrijheid, hierboven vermeld, zijn eenige slavernij-werende staten gemaakt om de ontvlugting van slaven te bevorderen. Om ze krachteloos te maken, zijn in slavenhoudende staten de zoogenaamde verijdelende wetten ingevoerd.

— In Brazilie is onlangs een zekere Gaetano Aranzo Fereira in den ouderdom van 126 jaren overleden; ook bereikte eene zekere Maria Joaquina da Conceicao 121 jaren. Personen van 104 tot 106 jaren vindt men daar te lande veel. In Engeland is Daroy Laniham in 112jarigen ouderdom gestorven en in New-Washington Johann Ludwig Schneider, die 114 jaren bereikte. Jean Panis, een landman te Lobière, werd 111 en de Spaansche vrouw Juana Core 110½ jaren oud.

Ingezonden Stukken.

Aan den Redakteur van het Bataviaasch Handelsblad.

Mijnheer de Redakteur!

Het zou eenige verwondering kunnen baren, dat wij om een woord tot u te rigten, gebruik maken van een ander blad. Wij zullen u er dadelijk de reden van zeggen.

Uit het 11e nommer (6 Februarij 1861) van het *Bataviaasch Handelsblad* zien wij dat gij het overbodig hebt geacht, optenemen het ingezonden stuk van 27 ingezetenen van Madioen; het zou kunnen zijn dat gij de plaatsing van deze regelen ook onnoodig achttet, de ondervinding heeft het ons nu eenmaal geleerd, en daarom wenden wij ons tot een ander.

Het is juist het niet plaatsen van dat artikel, dat ons de vrijheid doet nemen een paar woorden tot u te rigten.

Dat artikel, Mijnheer de Redakteur, door den *Java Bode* opgenomen, droeg de handteekeningen van 27 personen, ambtenaren, ingezetenen en industriëelen, en had de strekking, uit liefde tot de waarheid, logen en laster, door middel van het *Bataviaasch Handelsblad* verspreid, op eene loijale wijze te weder leggen, en dat artikel van 27 personen van verschillenden rang en stand, den inhoud waarvan dus gelden kan en moet als de publieke meening te Madioen, en waarbij de onderteekenaren tevens protesteren tegen de, ook in hunnen naam verspreide logens en onwaarheden, — dát artikel plaatst gij niet, terwijl gij de kolommen van uw blad geleend hebt om die verspreiding bevorderlijk te zijn; terwijl gij dat geschrijf, waarvan de waarde nu zoo duidelijk gebleken is, nog tracht te vergoelijken. — Wij willen niet aannemen dat gij het met den inzender eens zijt, die zich tot leus gesteld moet hebben het bekende Fransche gezegde „*Calomniez! calomniez! Toujours il en reste quelque chose.*" Maar, Mijnheer de Redakteur! wij gelooven u in uw eigen belang, en vooral in dat van den uitgever van het *Bataviaasch Handelsblad*, er op te moeten wijzen, dat gij naar onze bescheiden meening eene fout of eene groote omissie begaan hebt, door het publiek alleen het slechte en niet ook het goede toe te dienen; door onwaarheden van een enkel persoon, en niet de wederlegging van 27 andere op te nemen. Zoo iets Mijnheer de Redakteur! zou het goede publiek wel eens als eene al te groote miskenning en geringschatting kunnen aanmerken. Het wil zich wel met de lezing van geestige stukjes amuseren; maar het zal het moeten afkeuren, als door u de bewijzen geleverd mogten worden van partijdigheid voor enkelen, tegen de meening van velen of van allen, die men ook wel door den naam van publieke meening aanduidt, en als dat zoo ver gaat, om onwaarheid en logen van 1 persoon op te nemen, en niet de wederlegging van 27 anderen.

Een beroep op de korte mededeeling van de ontvangst en van de strekking van het tegenschrift, zal hier dunkt ons niet kunnen baten, want het kan uwer scherpzinnigheid evenmin als ons eenvoudig oordeel ontgaan zijn, dat dit volstrekt niet met de plaatsing van het onderwerpelijk stuk in zijn geheel, gelijk gesteld kan worden.

Het goede publiek kan toegevend en meegaande zijn, doch wij gelooven, Mijnheer de Redakteur! dat niet bij herhaling zou moeten gevergd worden, hetgeen thans gevergd is, van eene goedheid, die ook hare grenzen moet hebben. Gij stelt immers nog eenigen prijs op de goede meening van het publiek? Het is alleen in die veronderstelling dat wij ons deze beschouwing hebben veroorloofd.

Wat nu betreft het door u zelf te kennen gegevene in het bovengenoemde nommer van het *Handelsblad*, ten aanzien van den Resident W. en den vrijen arbeid, — wij houden het er voor, dat gij u ten zeerste bedriegt, en dat de Resident W., dien wij beter kennen, dan gij hem schijnt te kennen, — als dat noodig mogt zijn, daarvan de overtuigendste bewijzen zou kunnen produceren. Het is echter niet te verwonderen dat gij slecht zijt ingelicht, als gij moet putten uit bronnen, als die van den schrijver zich noemende »een ingezeten van Madioen" van het tegen den Resident W. gerigte artikel in het *Bataviaasch Handelsblad*, gekwalificeerd en toegelicht in den *Java-Bode* door zeven en twintig ingezetenen, waaronder verscheidene industriëelen van dezelfde residentie.

Wij wijzen ten slotte nog op de gevolgen van zulk geschrijf; zij kunnen soms ook wel eens bespottelijk, zoowel als ernstig zijn. —

Zoo zien wij een schrijver in den Oostpost van 26sten Januarij 1861 No. 22, zich teekenende G uit al die onwaarheden en leugens, door middel van uw blad tegen den Resident W. verspreid, gevolgtrekkingen en beschouwingen afleiden, die met gemoedelijkheid uiteengezet worden, alsof zij op waarheid en zaakkennis gegrond waren. — Hij neemt de hoofden van gewestelijk bestuur bij vijf- of zestallen tegelijk onder handen, en gelooft, — zegt het ten minste, — dat de nog niet aangerande, met bevende gemoederen en handen, iedere verwacht wordende post tegemoet zien — iedere Courant, waarin hunne namen zouden genoemd en gehekeld kunnen zijn, openen moeten. — Gij hebt meer doorzigt, Mijnheer de Redakteur! Wijs hem als het een konfrater van u is, teregt; — alweder in 's mans eigen belang, en in dat van den uitgever van het blad, want diens schuld is het toch niet als de redaktie misslagen en onhandigheden begaat, de uitgevers zijn industriëelen, die, eerlijk hunne industrie uitoefenende, ook op de algemeene belangstelling aanspraak mogen maken. —

En hiermede nemen wij afscheid van u, Mijnheer de Redakteur! Geen partijzucht of haat, geene bitterheid heeft onze pen bestuurd. Wij hebben over niets gesproken dan over hetgeen gij en anderen ons te lezen gaaft, en aan de openbare meening hebt onderworpen. Wij waagden een woord van welmeenende raadgeving, dat gij welligt vermeent niet te behoeven. Als dat zoo is, welnu het staat altijd nog aan u zelf er dát gebruik van te maken, hetwelk gij zult goed vinden. —

Wij wenschen u en anderen heil.

Een paar lezers van het *Bataviaasch Handelsblad* en den *Java-Bode.*

Een woord over de Schutterij van Makasser.

Er is om verschillende redenen zeer veel geschreven omtrent het al of niet wenschelijke tot behoud der Schutterijen in N. I. Het opperbestuur in Nederland heeft echter beslist, dat zij zullen blijven bestaan. Welnu, wij zullen deze decisie eerbiedigen, als men maar zorgt dat de korpsen beter worden samengesteld. Daartoe behoort in de eerste plaats dat men zorgt voor goede officieren. Maar wat zegt gij van de benoeming van onzen 2den Luitenant F. tot kapitein kommandant van het korps? Voorwaar eene mooije bevordering, maar zal het Gouvernement door zoodanige benoemingen het doel bereiken, dat het zich heeft voorgesteld bij de instandhouding der schutterijen?

Wel wisten wij sedert geruimen tijd, dat het kommandement der Schutterij niet aan den 1sten Luitenant K....., maar aan den benoemde zou worden opgedragen of toevertrouwd, maar dat het hoofd van dit gewest, die anders zoodanige benoemingen, onder nadere goedkeuring, deed, de voordragt geheim zoude behandelen, dit hadden wij niet gedacht.

Wij zullen ons onthouden van het vellen van een oordeel omtrent de meerdere of mindere geschiktheid van den nieuw benoem

den kommandant boven den 1sten Luitenant K...., maar vragen:

Zou het niet meer dan regt, dan billijk zijn geweest, dat men den 1sten Luitenant K......, die toch sedert een tal van maanden het kommandement heeft waargenomen, wanneer men iets tegen zijne bevordering had, in de gelegenheid stelde zich deswege te verantwoorden?

Zal men zich de moeite geven een besluitje van dankbetuiging voor die waarneming aan den teleurgestelde op te maken? Hij moge voor definitieve benoeming ongeschikt worden geacht, men kan daarom nog wel te vreden zijn over de wijze, waarop het kommandement tot dusverre is waargenomen.

Heeft de regering nu den waarborg, dat de Schutterij te M., onder den benoemden kommandant op dien voet zal worden gebragt als ze behoorde te zijn? Wij betwijfelen dit zeer. Makassers Schutters en overige ingezetenen verbeiden met ongeduld den dag der verjaring van 's konings geboortedag. Wel wat zal onze kommandant dan mooi zijn.

Waarom niet het kommandement opgedragen aan den op verzoek eervol ontslagen Zeeofficier, thans Havenmeester Gravenhorst?

Van ter zijde vernemen wij dat deze opdragt niet heeft plaats gehad, wegens de veelvuldige werkzaamheden van dien ambtenaar. Wie eenigzins met Makasser bekend is, weet hoe druk die ambtenaar bij een goed traktement en ruime aanzienlijke emolumenten het heeft. Zal hij niet spoedig op traktementsverhooging aandringen?

Of heeft hij het zoo druk als belast met het toezigt over den vermaarden lichttoren of als lid in den Raad van Justitie?

Reeds heeft men een goed jaar geleden der schutterij van M. een stevig, wij zeggen niet een goed, lid ontnomen door de vrijstelling van den Sekretaris van het Gouvernement van het presteren van schutterlijke dienst.

Ook deze vrijstelling moet gegrond zijn op de vele bezigheden van dien ambtenaar, even als of men, vele bijbetrekkingen hebbende, ook vele bezigheden heeft.

Wij gelooven toch niet dat men van iemand, die eenige oogenblikken, om niet te zeggen eenige uren, van den kantoortijd, en de avond- en nachturen voor de Societeit en de speeltafel beschikbaar heeft, zeggen zou dat hij met werk is overladen. Waarom waren de vroegere Sekretarissen, die bij meerdere bijbetrekkingen een minder personeel hadden, niet van het presteren van Schutterlijke diensten vrijgesteld? Waarom deelt de officier van Justitie, tevens auditeur militair, wij spreken niet van den tegenwoordigen officier van Justitie, maar in het algemeen, niet in dat voorregt?

Een woord over de toepassing of uitlegging van Gouvs. verordeningen.

Bij Gouvernements besluit dd. 7 Julij 1859 (St. 1859 no. 43) art. 20 heeft de Regering bepaald, dat voor het in- en afschrijven van pandelingen, en de afgifte van pandelingenbilletten eenige guldens sullen worden betaald.

Wel is waar, is daarbij niet uitdrukkelijk bepaald, dat die heffing zou geschieden ten voordeele van den lande, maar om te kunnen begrijpen dat zulks in de bedoeling der Regering ligt, hiertoe heeft men voorzeker niet zeer veel gezond verstand noodig.

Twee ambtenaren dingende naar den post van Resident, schijnen echter aan die bepaling zoodanige uitlegging te geven, als zoude die heffing ten hunnen voordeele moeten komen.

Dat de eene, belast met het bestuur eener afdeeling, die verordening zóó begreep, dit laten wij daar, want och! het was van hem wel te voorzien; maar dat de ander, die anders als een geschikt en bekwaam ambtenaar bekend staat, daaraan die uitlegging gaf, dit verklaren wij niet te begrijpen.

Een goed middel voorwaar, om zoo niet gaauw rijk te worden, den toch spoedig uit de beeren te komen.

Zal de Regering hun de ten onregte ten hunnen voordeele genomen gelden voor deze uitlegging schenken, bij wijze van belooning voor bewezene diensten?

Zoo ja! dan raden wij ieder ambtenaar aan, zulke uitleggingen aan bepalingen te geven.

MAKASSER, 12 Februarij 1861.

In de *Soerabaijasche Courant* van 28 December jl. no. 208 komt voor een artikel, ontleend aan een partikulier schrijven van Makasser.

Blijkens den aanhef van dat artikel was de inzender daarvan tevens schrijver van het stuk, handelende over Makasser, dat opgenomen werd in nommer 186 van diezelfde Courant.

Beide artikels met elkander vergelijkende, wordt de bevreemding in hooge mate opgewekt, en stelt men zich natuurlijk de vraag: hoe, is Makasser dan bij een en hetzelfde bestuur binnen twee maanden zoo zeer veranderd?

Volgens het eerste schrijven toch heerschte alhier de grootste rust en orde; volgens het laatste waren moorden en brutale diefstallen aan de orde van den dag en wordt als een klein staaltje daarvan aangehaald en beschreven eene plaats gehad hebbende amok.

De schrijver houde het mij ten goede, ik wil wel gelooven, dat hij veel van de verschrikkelijkheden van den oorlog heeft gezien, doch of hij die amok heeft bijgewoond, betwijfel ik zeer, want dan ware de toedragt daarvan welligt meer naar waarheid en minder overdreven medegedeeld.

Het moet wat moeijelijk gevallen zijn, twee huizen te zien verbranden en drie lijken uit het vuur te zien slepen, want slechts één huis werd door de vlammen verteerd en slechts twee personen kwamen daarin om; ook werd bij die gelegenheid geene vrouw zoodanig verwond, dat de ingewanden uit den buik hingen. Het een is dus zoo wel overdreven als het andere; doch het meest overdreven was de mededeeling, dat duizende Makassaren, met lansen gewapend, op de plaats van het onheil tegenwoordig waren.

Een oogenblik, nadat het huis in brand geraakte, en de amokmaker was neêrgelegd, waren nog slechts weinig inlanders op de plaats aanwezig en had de Assistent-Resident en Magistraat, die al zeer spoedig op de plaats van het ongeval aankwam, in den aanvang over slechts een betrekkelijk gering aantal menschen te beschikken, dit aantal groeide wel spoedig aan, doch met uitzondering van eenig gewapend volk van hoofden of aanzienlijken, zijn geene met lansen gewapende inlanders bij die gelegenheid gezien.

Wil men gewag maken van de gewapenden, die de amokmaker nederlegden of wilden nederlegden, reeds zeer overdreven zoude het zijn, als men dat aantal op 60 schatte.

Niemand onzer zal ontkennen, dat de gebeurde amokzaak een droevig voorval was; doch juist omdat zoo een gruwel hoogst noodlottig is en helaas te veel in den Indischen archipel voorvalt, is men verpligt zich te onthouden van overdrijving ter zake,—en moet het als zeer verkeerd aangemerkt worden, om een voorval als het onderwerpelijke voor te stellen als het *nec plus ultra* van verschrikkelijkheid.

Het is toch niet twijfelachtig of door eene dergelijke voorstelling der zaak, terwijl die dan nog aangehaald wordt als een klein staaltje van de brutale diefstallen en moorden, die thans alhier aan de orde van den dag zijn, zal het publiek van andere streken gelooven aan een stand van zaken alhier, die in werkelijkheid volstrekt niet bestaat.

Ik las het in het midden of het bewuste artikel, waartegen ik te velde trek, al dan niet met dit bepaalde doel geschreven werd, doch slechts ter wille van de waarheid en ter voorkoming van verkeerde gevolgtrekkingen wenschte ik deze weinige regels over mijne woonplaats te schrijven.

Een ieder toch die hier bekend is, en die in aanmerking neemt de moeijelijkheden, waar mede de politie in elk Gouvernement waar onafhankelijke vorstenlanden zijn, te kampen heeft, zal moeten toegeven, dat thans op Makasser een stand van zaken heerscht, die scherp afsteekt bij dien van vroegere jaren, en die volstrekt niet door enkele op zich-zelf staande feiten, door eene amok of eene brutale diefstal mag worden verdacht gemaakt.

Vele goede bepalingen werden in den laatsten tijd te Makasser in het belang van rust en orde gemaakt, terwijl de policie zich voortdurend door ijver en volharding kenmerkte.

Op grond van de goede resultaten, die zij daardoor verkreeg, heeft zij dan ook zeker het regt een gunstiger oordeel over den toestand van Makasser te vragen dan dat, hetwelk opgesloten ligt in het artikel van de *Soerabaijasche Courant* van 28 December jl.

MAKASSER, 12 Februarij 1861.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen schepen te *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
Februarij	24	Ned. Indisch	bark	Soetan Iskander	L. G. Kloppenburg.	Soerabaija	12 Febr.	Purvis & Co.
〃	—	Amerikaansch	schip	Caringa	C. Warel	Boston	24 Oct.	Dümmler & Co.
〃	—	Fransch	〃	Marie Elisa	A. Rochin.	Hongkong	8 Febr.	J. Cezard & Co.
〃	—	Nederlandsch	bark	Postiljon		Amsterdam		Dümmler & Co.
〃	25	〃	〃	A. R. Falck	D. van Duijvenbode.	〃	29 Oct.	B. Kopersmit & Co.
〃	—	Pruiss.	schip	Ferdinand Bramm	A. Voss	Liverpool	8 Nov.	Busing, Schröder & Co.
〃	26	Nederlandsch	bark	Alida Maria	J. de Vries	Amsterdam	29 Oct.	Haager & Schuurman.
〃	—	〃	〃	Tweeling Zusters	W. P. Carst	K. de Goede Hoop	30 Dec.	G. Buijn & Co.
〃	—	Ned. Indisch	schoener	Chieftain	Kruijmel	Tanjong Pandan	17 Febr.	Reijnst & Vinju.
〃	27	〃	stooms.	Prins van Oranje	J. Prins	Soerabaija	24 〃	Morgan, Melbourn & Co.
〃	—	Ned. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Singapore		Maclane, Watson & Co.
〃	—	Fransch	schip	Bon Pere	Bourat	〃		J. Cezard & Co.

Vertrokken schepen van *Batavia.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Februarij	24	Nederlandsch	bark	Proteus	A. Kikkert	Soerabaija
〃	—	Ned. Indisch	schoener	Elisa	B. J. Schipper	〃
〃	—	Gouv.	stoomer	Java	H. F. Bernoster	koerst. N. O.
〃	26	Ned. Indisch	schoener	Padang	Tan Imsoeij	Samarang
〃	27	Nederlandsch	bark	Maarten van Rossem	P. F. Rijken	Cheribon, Tagal en Pecalongan
〃	—	Ned. Indisch	brik	Zwaluw	P. P. Bloem	Padang

In lading liggende schepen te *Batavia.*

VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Alida Maria	J. de Vries.		Haager & Schuurman.
〃	〃	Willem Hendrik*	H. Beckering		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Johanna Maria	Wilhelmie	Nederland	van Ommeren, Rueb & Co.
〃	schip	Burgemeester Hoffman*	T. de Wit		〃
〃	brik	Princes Charlotte*	Hille		〃
〃	〃	H. Willebrordus*	Kleve	Singapore	〃
〃	schip	Johannes Lodewijk	H. van der Waal	Samarang en Soerabaija	J. Cezard & Co.
〃	〃	Doggersbank*	T. Mammes	Soerabaija	〃
〃	〃	Chistina en Jannette	N. Rademaker	Nederland	G. Buijn & Co.
〃	〃	Tweeling Zusters	W. P. Carst		〃
〃	〃	Souburg*	M. W. Zwart		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	〃	Postiljon*		Soerabaija	Dümmler & Co.
〃	〃	A. R. Falck	D. van Duivenbode		B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Nieuw Holland	L. Tuk	Cheribon en Samarang	〃
〃	〃	Henriette Maria	P. Tjebbes	Soerabaija	〃
〃	〃	Prins Maurits	J. Bart	Soerabaija	〃
〃	bark	Jannetje*	A. Lupcke	Soerabaija	〃
Ned. Indisch	brik	Jeannette Maria*	A. Kuipers		P. Landberg & Zoon.
〃	bark	Iskandria*	D. T. Varkevisser	Samarang	Buija, Jacobsen & Co.
〃	〃	Jenoer*	Said bin Sahab	Soerabaija	Haager & Schuurman.
〃	〃	Generaal Michiels*	D. de Wilde		〃
Engelsch	schip	Victoria*	Torza,		Hunter, Houghton & Co.
Fransch	〃	Marie et Elisa*	Rocher		J. Cezard & Co.
Zweedsch	bark	G. B. Carr*	John v. Windrufva		〃
〃	〃	Cleopatra*	Dannberg		Metzendorff, Wilmans, Ruijs & Co
Hamburg	〃	Magdalana.*	Hinrichon		〃
〃	〃	George en Henry*	J. Peters	Soerabaija	The Borneo C. Limited.
Oldenburg	〃	Gottorp *	R. Bergfeldt		E. Moormann & Co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*

Aangekomen schepen te *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN
Februarij	15	Ned. Indisch	bark	Fathool Wadoet	Said Alhadat	Samarang
〃	—	〃	〃	Atidjator Rachman	Said Banseer	Grissee
〃	16	〃	stooms.	Ambon	W. Vogel	Macasser
〃	—	〃	bark	Fathool Haer	S. A. Baledra	Riouw
〃	—	〃	〃	Wilhelmina Cox	F. A. Reisiger	Patjitan
〃	17	Nederlandsch	〃	Zephir	N. J. de Vries	Batavia
〃	—	〃	〃	Maria Adolffina	A. Blom	Samarang
〃	—	Ned. Indisch	〃	Rigel Hair	Salim Asbedie	Grissee
〃	18	Nederlandsch	〃	Triton	H. G. T. Adriaan	Batavia
〃	19	Ned. Indisch	〃	So-ootban	Sech Banseer	Banjermassin
〃	—	〃	stooms.	Prins van Oranje	J. Prins	Batavia
〃	—	Nederlandsch	bark	Admiraal Piet Hein	L. Hasewinkel	〃
〃	21	Ned. Indisch	〃	Banda Balhair	Said Daheman	〃
〃	—	〃	〃	Fathool Nasser	Said Asegaf	Grissee
〃	—	〃	〃	Johanna	A. Tholen	Batavia
〃	—	〃	〃	Charles	Kamaralie	Panaroeken

Vertrokken schepen van *Soerabaija.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Febr.	15	Ned. Indisch	stooms.	Padang	A. Guijot	Batavia
〃	17	〃	bark	Carolina	Pa Sakie	Pasoeroean
〃	—	〃	〃	Venus	Jan	Balie (Badong)
〃	—	〃	〃	Maria	J. Scharff	Timor
〃	—	〃	〃	Anis Balgair	Said Soeukar	Grissee
〃	19	Hamburg	〃	Joachim Christiaan	J. C. Holm	Pasoeroean
〃	—	Ned. Indisch	〃	Fathal hair	Sech Bahaloan	Kwandang (Celebes)
〃	—	〃	〃	Fathool Wadoet	Sech Alhadat	Grissee
〃	—	Nederlandsch	〃	Australie	D. B. Jochems	Nederland

In lading liggende schepen te *Soerabaija.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Vier Gebroeders	Bonk	Nederland	B. Kopersmit & Co.
〃	〃	Watergeus	H. R. Gieszen		E. ten Brinck & Co.
〃	〃	Kaap Hoorn	L. J. Dik		〃
〃	〃	Wilhelmina	Ihnen		〃
〃	〃	Prins Frederik der Nederl	C. C. de Witt		Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Admiraal de Ruiter	Stapers	Nederland	〃
Britsch	〃	J. D. Marshall	W. Craigir	Nederland	J. F. van Leeuwen & Co.
Nederlandsch	〃	Anna & Elize	Jaski	Nederland	Fraser, Eaton & Co.
Zweedsch	〃	Avik	Ahlborg	Finland	〃
Hamburgsch	〃	Malvina Vidal	Kessal	Rotterdam	Mathieu, Ebbs, Rays & Co.
Ned. Indisch	stoomb.	Samarang Packet	Scheel		〃
Hamburgsch	bark	Amazone	Riese	Rotterdam	〃
Ned. Indisch	〃	Wilhelmina Cox	Reisiger		〃
Nederlandsch	〃	Antoinette Seraphine	A. Viëtor		P. Kervel & Co.
〃	〃	Maria Adolffina	Bloem	Amsterdam	〃
〃	〃	Maria Annes	van Deursen	Amsterdam	〃
Engelsch	〃	Schotch Lassie	Kennedy	Amsterdam	Hill, Broekman & Co.
〃	〃	Spartan	A. Griffen		〃
Zweedsch	〃	Catharina	Olssen	China	McLennan & Co.
Nederlandsch	〃	Calijpso	Poolman		〃
〃	〃	Zephir	N. J. de Vries	Amsterdam	Anemaet & Co.
Ned. Indisch	〃	Johanna	A. Tholen	Rotterdam	Adam & Co.

Aangekomen schepen te *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
Febr.	13	Nederlandsch	schip	Honigbij	J. van der Valk	Batavia
〃	15	〃	〃	Ridderkerk	H. Teerling	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
〃	12	Nederlandsch	schip	Admiraal Tromp	J. van Tubergen	Nederland
Februarij	13	〃	〃	Bato	C. van den Burg	〃
〃	14	〃	〃	Elisabeth	H. A. Harms	〃

In lading liggende schepen te *Pasoeroean.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	schip	Maria Adriana	J. van der Held	Nederland	Gezagvoerder.
〃	〃	Prins van Oranje	J. Hensing	〃	〃
〃	〃	Ottolina	A. Eeleman	〃	〃
〃	〃	Honigbij	J. van der Valk	Rotterdam	Schimmelpenninck & Co.
〃	〃	Ridderkerk	H. Teerling	〃	Fraser, Eaton & Co.

Aangekomen schepen te *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr.	12	N. I.	bark	Tiembang	Po Wongso	Cheribon
〃	14	〃	〃	Marzoek	Alhabasij	Riouw

Vertrokken schepen van *Tagal.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Febr.	14	N. I.	bark	Marzoek	Alhabasij	Samarang

Vertrokken schepen van *Probolingo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Febr.	12	Ned.	schip	Stad Enschede	Noordh. Hegt	Nederland

Aangekomen schepen te *Grissee.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr.	11	N. I.	schoen.	Maria	Pa Dorasak	Palembang
〃	13	〃	bark	Oosterling Ingsoen	Moh. Taijip	Riouw
〃	14	〃	〃	Noorban	Said Djahia	Samarang

Vertrokken schepen van *Grissee.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Febr.	8	N. I.	bark	Djoedul Barie	Said Maknoen	Panaroekan
〃	9	〃	schoen.	Maria	Scharff	Balie
〃	12	〃	bark	Atidatoor Rachman	Sech Banseer	Soerabaija
〃	—	〃	schip	Ammana Tulbarie	Sech Bantoek	Panaroekan
〃	14	〃	schoen.	Marie	Pa Dorasak	Sumanap

Aangekomen schepen te *Sumanap.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGV.	VAN
Febr.	11	N. I.	schoen.	Kamaroedin	Pa [illegible]	[illegible]

Vertrokken schepen van *Sumanap.*

DATUM.		VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Febr.	8	N. I.	bark	Fathoor Rachman	Said [illegible]	[illegible]
〃	11	〃	〃	Alhamadanie	Said Habessij.	Cheribon

Aangekomen schepen te *Banjoewangi*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr. 1	Deens.	bark	Maria Christina........	Voss..........	Soerabaija
" 2	Ned.	"	Antonia Geertruida ..	de Boer......	Samarang
" —	"	"	Maria Catharina.....	de Bos.......	Soerabaija
" 3	Eng.	schip	Lorenzo Sabina......	Derme	"
" —	Pruiss.	bark	Der West...........	Post	Pasoeroean
" —	N. I.	schoen.	Venus...............	Jan...........	Balie Badong
" —	Ned.	bark	het Goede Vertrouwen	Kraan........	Soerabaija
" —	"	brik	Louise Roeloffiue.....	Sijbiaddij.....	Pasoeroean
" —	"	bark	Baltimore	Brakke.......	"
" 5	"	"	Marinus Willem......	van Duijn....	Samarang
" —	"	"	Aldebaran	Meijboom.....	Pasoeroean
" —	"	"	Pollux	Cruijs........	"
" 5	"	"	Cornelis Anthonie....	Reinders	Samarang
" —	Zweeds.	"	Eclipse..............	Brandt.......	Soerabaija
" 6	Z. M.	stooms.	Ardjoeno	van Hasselt..	Makasser
" 7	Ned.	schip	Louise	Buijs jr......	Soerabaija
" —	N. I.	bark	Wilhelmina Cox......	Reisiger......	Patjitan

Vertrokken schepen *van Banjoewangi*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Febr. 2	Ned.	bark	Henricus Gerardus...	van der Zee...	Nederland
" —	"	"	Broedertrouw........	Rotgans......	Amsterdam
" 3	Eng.	schip	Lorenzo Sabine.......	Derme	Melbourne
a —	Pruiss.	bark	Der West	Post	Falmouth
" —	N. I.	schoen.	Venus	Jan..........	Soerabaija
" —	Deens.	bark	Maria Christina	Voss.........	Nederland
" 4	Ned.	"	Constance	Krammeren...	Rotterdam
" —	"	"	Maria Catharina.....	de Bos.......	Nederland
" 5	"	"	Minister Torbecke...	van Duijn	Amsterdam
" —	"	"	Antonia Geertruida..	de Boer......	Nederland
" 6	"	"	het Goede Vertrouwen	Kraan........	"
" 7	"	brik	Louise Roeloffiue....	Sibrandij......	Amsterdam
" —	N. I.	kotter	Klara...............	Ouggo	Sumanap

Aangekomen schepen te *Makasser*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr. 2	Z. M.	stooms.	Ardjoeno............	van Hasselt..	Batavia
" 6	"	"	Gedeh...............	Siedenberg....	Saijloes
" —	"	"	Reinier Claessen.....	Willink	"

Aangekomen schepen te *Makasser*.

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan. 31	N. I.	brik	Faid Alim...........	Sech Awab...	Timor
" —	"	bark	Soedul Barie........	Sech Alie	Moluccos
Febr. 1	Ned.	schoen.	St. Helena..........	Sterkeeburg ..	Macao
" —	Z. M.	stooms.	Vice-Adm. Koopman.	Zwaanhals....	Ambon
" 4	"	"	Ardjoeno............	van Hasselt...	Batavia

Handelsberigten.

TE AMSTERDAM EN ROTTERDAM.

VAN 23 DEC. TOT 8 JANUARIJ 1861.

(slot).

DROOGERIJEN. Omtrent de tot deze rubriek behoorende artikelen, wordt het volgende ten opzigte van den daarin in 1860 plaats gevonden handel medegedeeld:

Camphor, zonder aanvoer, tegen 778 tobs in 1859. Tot stijgende prijzen had in het begin des jaars eenige omzet plaats en werd zelfs 110 cs. betaald; later daalden de prijzen weder tot 85 cs.; in de laatste dagen vertoonde zich weder eene meerdere vraag. — CASSIA LIGNA met zeer weinig verandering; over Londen werden van Canton, 2000 kn. te Amst. aangebragt, die nog van de markt gehouden worden. — Cassia Vera met eenige toevoeren van zeer krachtige kwaliteit, die coulant koopers vonden; het cijfer van den ouden voorraad is genoegzaam blijven bestaan. — Cachou geele of Gambier, zonder directe aanvoer, de aanwezige voorraad werd tot verhoogde prijzen opgeruimd; terwijl eenige indirecte aanvoeren mede in de behoefte voorzagen. — Cubeben met stijgende prijzen even als in het vorig jaar; in den loop van den zomer werden zelfs ongekend hooge prijzen voor behoefte besteed; onderscheidene partijen arriveerden in den laatsten tijd, die meerendeels zeilende tot ca. 100 cs. koopers vonden. — Die prijs is evenwel thans niet meer te bedingen; de aanvoeren te Amsterdam en te Rotterdam bedroegen ca. 8000 bn., tegen 419 bn. in 1859; ca. 1000 bn. zijn nog onverkocht. — Gum Damar. In het begin met levendigen handel tot verbeterde prijzen, sedert bepaalde de omzet zich alleen met teruggaande prijzen tot de behoefte. — De aanvoer bedroeg bij de N. H. M. 1728 kn. waarvan nog 289 onverkocht, en bij partic. te Amst. en te Rotterdam ca. 2300 waarvan nog ca. 1300 onverkocht. — Gumelastiek werd zeer veel aangevoerd en meest zeilend van *f* 130 à *f* 135 verkocht; in den zomer werd zelfs voor loco *f* 142 besteed. Sedert de laatste N. H. M. veiling werd de stemming flaauwer en gingen de prijzen terug, zoodat nu loco tot *f* 105 te vergeefs wordt aangeboden. De onverkochte voorraad bij de N. H. M. bedraagt; 103 kranjs. 43 pakk. en 6 Korven; die bij particulieren in eerste hand is opgeruimd. — Gutta Percha met redelijke aanvoeren, die tot iets verlaagde prijzen verkocht werden; hiervan worden nieuwe aanvoeren verwacht. De onverkochte voorraad bij de N. H. M. is 380 pic. — Notenzeep. De door de N. H. M. geveilde 85 kn. werden even als de 2e hands voorraad tot verhoogde prijzen opgeruimd. — Cocosolie met weinig aanvoeren; de N. H. M. verkocht in veiling ca. 175000 ko. van *f* 26 tot *f* 28. — later steeg de prijs tengevolge van gebrek aan voorraad tot op *f* 35 voor prima Cochin — Lange Peper. Aangevoerd werden ca. 1000 bn. die genoegzaam alle onverkocht zijn; de omzet was gering. — Radix Galanga zonder aanvoeren en omzettingen. — Paarl Sago. De N. H. M. importeerde ca. 1100 kn., die grif verkocht werden; partic. aanvoeren vonden niet plaats De onverkochte voorraad bij de N. H. M. is 327 bn. en 350 kn. — Sagomeel steeg zeer in prijs door den verminderden aanvoer en de vermeerderde vraag; de N. H. M. verkocht 1386 bn. van *f* 8 tot *f* 10,20, later werd hetgeen voorkwam tot hooger prijzen weggekocht. De onverkochte voorraad bij de N. H. M. is 135 bn. Tamarinde met weinig vraag, geene aanvoeren, en toereikenden voorraad — Was, Japansche, genoot eerst eenige vraag waardoor de prijzen iets verbeterden, verder bleef het artikel lusteloos; de prijzen varieëden van *f* 38 tot *f* 42; de aanvoer bepaalde zich tot ca. 1600 kn.; de onverkochte voorraad in 1e hand bestaat uit ca. 2000 kn. tegen ca. 1700 in 1859. — Bindrottingen. Met minder belangrijke aanvoeren dan in 1859. en weinig veranderingen in de prijzen goed kwaliteiten werden goede betaald, terwijl inferieure, die in verhouding veel werden aangevoerd, zelfs tot lage prijzen moeijelijk te plaatsen waren. Door de N. H. M. werden geveild en verkocht: 599,423 bossen van *fl*. 6 tot *fl*. 15,30 naar kwal. Paticulieren importeerden te Amsterdam 209,442 en te Rotterdam 92,209 boss., alzoo te zamen 801,651 boss. die van *f* 7 tot *fl* 16 80 werden afgedaan, zoodat van dit artikel 901,074 bn. aangevoerd werden tegen ca. 1,180000 bn. in 1859. — De onverkochte voorraad bij de N. H M. bedroeg op 24 Dec. 63,837 boss. tegen 210,392 op 23 Dec. 1859; hebbende dus de aanvoer in dit jaar ca. 380,000 boss. minder bedragen dan in 1859. — Schildpad, met redelijken aanvoer van Macasser, zoowel bij de N. H. M. als bij partic. die, zelfs tot verlaagde prijzen gedeeltelijk onverkocht bleven; door de N. H. M. werden 53 kn. geveild, waarvan 37 van *fl*. 2 50 tot *fl*. 12.75 verkocht werden; de onverkochte voorraad bij de N. H. M. is 16 kn. en die bij particurieren 44 kn.. — Paarlmoerschelpen. De aanvoeren bij de N. H. M. en patic. beliepen ca. 163,000 stuks, die tot verlaagde prijzen werden afgedaan. — Amboina Wortelhout met kleine aanvoeren, waarvoor tot zeer hooge prijzen coulant koopers waren; bij de N. H. M. zijn voorhanden 594 stuks wegende 180 pic., die in het voorjaar aan de markt verwacht werden.

Omtrent den handel in de afgeloopen 14 dagen dient, dat Camphor stil bleef en de houders geretireerd zijn. — Cassia Lignea is prijshoudend, doch zonder handel. — Cubeben. De laatst besteedde prijs van 95 cs. is moeijelijk meer te bedingen. — Gum Damar zonder vraag. — Gum Elastiek. Tot den laatst betaalden prijs van *f* 90 blijven koopers, doch er zijn geene verkoopers beneden *f* 95 à *f* 100. In de overige artikelen is geene verandering.

HENNEP. De N. H. M. voerde hiervan in Ao. Po. 13 pakken Japansche te Amst. aan, waarvan 9 pk. tot *f* 97 en 4 do. tot *f* 75.40 bij inschrijving koopers vonden. Tevens kwamen te Amst. aan de markt 11 pk. Japansche Jute, die tot *f* 46 door de N. H. M. verkocht werden. Door Particulieren werden in 1860; 32 pk. O. I. Hennep in veiling verkocht en werd voor de Manilla aard *f* 42 en voor hetgeen grof en stug met weinig kracht was *fl*. 9 à 10 bedongen.

Op 31 Dec. 1860 waren voorhanden ca. 1700 Ko. O. I. Jute en ca. 18000 Ko. Manilla Hennep. De prijzen van het eerste varieërden van *fl*. 38 tot *fl*. 41 die der Manilla Hennep van *fl*. 54 tot *fl*. 71.

SPECERIJEN. De handel in de voornaamste hiertoe behoorende artikelen was in 1860 zeer stil, en de speculatie scheen geheel te ontbreken. De veiling der N. H. M. is het eenige belangrijke dat in den handel in Notenmuscaat, Foelie en Nagelen plaats vondt.

Van Gekonfijte Gember werden te Amst. 2450 Kisten aangevoerd tegen 1263 Kisten in 1859. — De voorraad bedragt daarvan 600 Kisten tegen nihil in 1859 De prijzen liepen van 80 cs. terug op 75 cs., stegen tot 81 c. en van 80 cs., terug op 75 cs., stegen tot 81 ca. en daalden weder op 75 cs.

De aanvoer van SOJA bedroeg alhier: 1600 Kisten en de voorraad op Ulto Dec. bestond uit 790 Kisten; de prijzen varieërden van *f* 60 tot *f* 85. en monteerden weder tot *f* 45.

Van Java KANEEL bedroeg de invoer te Amst. 1724 Fard. tegen 1444 in 1858 en 1859 in 2394 1858. De eerste hands voorraad bedraagt: 607 Fard. tegen 1209 in 1859 en 1574 in 1858. De prijzen varieërden voor No 3. van 60 tot 56 en 62 cs.

METALEN. Voor Banca Tin is in het afgeloopen jaar de hoogste prijs in Jan. betaald, toen 300 Blokken tot *f* 82½ afgedaan werden. In diezelfde maand werd nog tot *f* 80½ à *f* 80 afgegeven, in Februarij tot *f* 80 en *f* 79 en in Maart, April, Mei en Junij, tot het moment der veiling, liep de prijs van *f* 79 tot *f* 80½. De prijs in de veiling der N. H. M. besteed was *f* 79½. Sedert dien tijd waren de omzettingen belangrijk minder dan in voorgaande jaren en kon men bijna altijd beneden de veilingsprijs verkoopers vinden, ook leverde de loop der prijzen tot op het einde van het jaar weinig variatie op daar niet beneden de *f* 77¾ en slechts in enkele gevallen *f* 80 betaald werd.

De statistiek levert de volgende cijfers.

1850.	115,478	117,766	bl. Aug.	*f* 50,25	39,934	80,380	108,803	bl.	*f* 50,25	*f* 41,25
1851.	121,329	111,190	" "	" 47,65	50,078	72,991	116,079	"	" 51,25	" 45,25
1852.	139,651	156,702	" "	" 50,30	33,024	75,666	152,527	"	" 57,—	" 47,50
1853.	118,829	122,312	" "	" 72,—	29,541	43,128	154,050	"	" 77,—	" 57,50
1854.	143,701	132,864	" "	" 66,—	40,378	55,716	118,076	"	" 79,—	" 65,—
1855.	139,411	134,430	" "	" 74,50	49,581	62,596	127,550	"	" 75,50	" 62,50
1856.	207,055	167,382	" "	" 73,50	89,254	31,947	198,031	"	" 86,—	" 72,50
1857.	186,949	190,559	" Julij	" 82,25	85,644	61,120	161,386	"	" 93,—	" 56,—
1858.	158,567	190,842	" "	" 68,20	53,369	55,016	196,947	"	" 74,50	" 62,—
1859.	156,696	139,128	" "	" 82,50	70,937	58,061	136,082	"	" 87,25	" 78,50
1860.	159,254	151,513	" Junij	" 79,50	78,678	65,214	144,360	"	" 82,50	" 77,75

Van Biliton Tin werden 134 blokken in het voorjaar tot *f* 80 omgezet en bedong men voor de 2868 bl., in Junij te Rotterdam in veiling gebragt, *f* 79½. In Oct. werden 1399 bl. tot *f* 78½ verkocht. De tegenwoordige voorraad bedraagt 6405 bl. in de eerste hand te Rotterdam. De Invoer in 1860 bedroeg 7804 bl. tegen 5858 bl. in 1859.

KATOEN. De proefneming in 1859 geschied met den invoer van 4 Balen Java Katoen, werd in het afgeloopen jaar niet herhaald. In het begin van 1861 verwacht men echter een aanvoer van 71 Picols bij de N. H. M.

VERFWAREN. In het algemeen leverde de handel in de hiertoe behoorende artikelen bevredigende uitkomsten op. Van velen was de aanvoer grooter en van slechts enkelen bereikte de voorraad een hooger cijfer. Groote prijsvariatiën zijn bijna niet te vermelden; meestal regelden de prijzen zich naar voorraad en vraag.

Indigo. met uitzondering van enkele tijdstippen van stilstand, was hierin een zeer geregelde gelijkmatige handel tot vaste prijzen. In het begin van Januarij reeds vertoonde zich de vraag en werd tot 25 cs. avans op de najaarsprijzen van 1859 bedongen. Voor 184 kn. BS Indigo werden hooge prijzen besteed, en in Febr. en Maart betaalde men van 30 tot 35 cs. verhooging op de najaarsprijzen van 1859.

De voorjaarsveilingen der N. H. M. liepen in doorsnede 35 cs. boven de laatst voorgaande veilingen af. De stemming bleef daarna zeer kalm en de kooplust tot op het einde van Junij beperkt. De markt werd door partic. aanvoeren goed voorzien, die, toen de vraag weder verlevendigde, spoedig sterk verminderden, in verhouding der N. H. M. veilingen en in enkele gevallen met eenig avans. De minder gunstige afloop der Eng. veilingen en de politieke toestand hadden eenen ongunstigen invloed op onze markt, en beperkten den handel, hoewel het artikel zelve in een gezonden staat verkeerde.

De najaarsveilingen der N. H. M. liepen zeer coulant, doch zeer ongelijkmatig af, die te Rotterdam in doorsnede 30 à 35 cs. lager dan in het voorjaar, en die te Amsterdam slechts 10 à 15 cs. lager. Verschillende partic. partijen werden later zonder verhooging afgedaan, en slechts voor enkele kavelingen in de fijne en zachte soorten 20 à 25 cs. avans besteed.

De fijne en zachte soorten waren gedurende het geheele jaar het meest gezocht; de prijzen werden het eerst bij eene gunstige stemming verhoogd, terwijl zij bij eene daling, deze in veel mindere mate ondervonden dan de geringere, die in dit jaar in meer of minderen gedrukten toestand bleven. De oorzaak dier verhouding ligt in de omstandigheid, dat de Engelsche markt steeds zeer ruim voorzien was van de mindere soorten en zeer schaarsch van de fijnere, die op onze markt ruimer voorhanden waren. Die verhouding bestond ook nog op het einde van het jaar, en al wat in de laatste maanden verhandeld werd was van fijn middel tot hoog fijn.

De onverkochte voorraad bij de N. H. M. bedraagt: 101/1 en 1533/2 kn. gelijkstaande met 756/1 kn. tegen 865/1 kn. in 1859.

Zoo ver de Gouvernements cultuur aangaat kunnen voor de toekomst daarvan geene groote verwachtingen gekoesterd worden. — De residentiën, die niet verder zullen produceren, leverden een zeer krachtigen algemeen gewilden Indigo die zoo wel in kleur als deeg eigenschappen bezit waardoor door velen boven anderen soorten daaraan de voorkeur gaven. — Daar eene vermindering der partic. cultuur eerder te verwachten is dan eene uitbreiding, zoo kan zulks niet zonder invloed op de opbrengst blijven, doch is het te hopen dat die niet in die mate zal teruggaan, dat zij het in de laatste jaren gewonnen terrein geheel verliezen zal

De vooruitzigten voor Java Indige op onze markt zijn zeer gunstig en kunnen alleen door de politieke gebeurtenissen verstoord worden.

Van Bengaal Indigo vonden geene directe, doch wel vrij belangrijke indirecte aanvoeren plaats, die tot goede prijzen verhandeld werden.

Cochenille. Buiten de Veilingen der N. H. M. was de handel hierin zeer beperkt. — Alleen te Rott. werden bij partic. enkele kleine partijen aangevoerd. — De gewone Voor en Najaarsveilingen der N. H. M bestonden in.

1860	uit 379	Kisten.	1856	uit 1004	Kisten.	1852	uit 731	Kisten.
1859	" 656	"	1855	" 455	"	1851	" 688	"
1858	" 463	"	1854	" 715	"	1850	" 862	"
1857	" 962	"	1853	" 577	"	1849	" 425	"

De prijzen volgden geheel de Eng. markt en ondergingen weinig fluctuatiën.

De Najaarsveilingen liepen gemiddeld ca. 20 cs. lager af dan in het voorjaar.

De voorraad op ult. Dec. en de invoer waren.

	1855.	1856.	1857.	1858.	1859.	1860.	
Invoer	895	1515	885	754	676	459	Kisten.
Voorraad	357	384	223	214	100	226	"

Eene verdere vermindering van den invoer blijft te verwachten.

Sapanhout. De partic. invoer vond meest tot zeer matige prijzen van boord koopers. — De N. H. M. hield haren voorraad terug en bestaat nog even als in 1859 uit 5097 picols. De gezamelijke voorraad bedraagt 159,000 Kilo.

Kadranghout was zeer gevraagd en de kleine partijen die voorkwamen, werden tot hooge prijzen verkocht. — De vraag bestaat nog, doch er is niet disponibel.

Kurkuma bleef voortdurend zeer gedrukt; eene nieuwe prijsverlaging kon de kooplust niet vermeerderen. tot den tegenwoordigen prijs van *f* 6.— bestaan zelfs geen koopers.

O. I. Salpeter. Gedurende het geheele jaar ging hierin niets om. — De voorraad bleef van de markt. — De stemming was op de houding der Eng. markt vast.

In de tot deze rubriek behoorende artikelen is sedert het vorig berigt niets meldingwaardigs voorgevallen.

WOL. De handel was in de eerste helft van 1860 levendig, doch verkeerden op het einde in minder gunstige stemming, voornamelijk ten gevolge der politieke omstandigheden.

De coulante verkoopen in de veilingen bewezen dat het buitenland niet ongenegen is de Ned. markt te bezoeken, en mag bij periodicke veilingen en vermeerderden aanvoer verder een gunstig resultaat van dit artikel verwacht worden.

Voornamelijk was het Kaap Wol, die aangevoerd werd, zoo als uit ondertaande opgaaf blijkt. — Van die soort zouden nog 1069 bn. meerder zijn geimporteerd zoo de stranding van het schip Punjaub niet had plaats gevonden. — De kwalitieten lieten, door beladenheid en kortheid van stapel op enkele uitzonderingen na, veel te wenschen over.

De kwaliteit der Port Philip en Sijdneij was even als de sortering zeer voldoende.

Van Kaap Wol werden in 1860 aangevoerd. 5520 bn. en van Australische 1857 bn.

De voorraad op 31 December 1860 bedroeg. 1817 bn. Kaap en 30 bn. Australische Wol.

De N. H. M. heeft het grootste aandeel in de aangevoerde partijen. Hare tegenwoordige voorraad bedraagt 1436 bn. Kaap, terwijl die van partic. te Amsterdam uit 881 bn. Kaap en 30 bn. Port. Philip bestaat.

ARAK. De eerste handsverkoopen waren belangrijk minder in 1860 dan in het daaraan voorafgaande jaar. Zoo te Amst. als te Rotterdam werden 3263/1 en 425/2 leggers omgezet, tegen 4465/1 en 281/2 leggers in 1859.

Wat de besteedde prijzen aangaat, deze liepen van *f* 110 tot *f* 160, welk verschil meestal door de kwaliteit en sterkte veroorzaakt werd. Eene partij van 103/1 en 67/2 leggers van buitengewone sterkte, doch van middelbare soort, bragt van *f* 150 à *f* 170 op.

Ongeveer 127/1 en 169/2 leggers zoogenaamde Brandij en Rum van Java aangevoerd, vonden gedeeltelijk (50/1 en 100/2) koopers van *f* 100 à *f* 115, de kwaliteit was zeer ordinair en meest beneden de gewone Araksterkte. Een enkel partijtje van meer den gewone sterkte bedong ferme prijzen.

Marktprijzen.

TE BATAVIA, DEN 26 FEBRUARIJ.

Arak, *f* 55,- - zonder afdoening.
Koffij, Java *f* 36,50 afgedaan.
———, Padang, *f* 36,50.
Suiker No. 16 *f* 16,50,— @ *f* 17,— afgedaan.
Jenever A V. H. bij Reynst en Vinju *f* 11,50— p. kelder, in Consumptie.
Gom elastiek *f* 85 @ *f* 96,— geringe afdoening.
Peper (Lampong *f* 19,— @ *f* 21,— p. pic. naar kwal.
Rijst, Indramarjo met zakken, oogst verkocht
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, *f* 175,— @ *f* 190— voorraad gering
———, " " 2de kwaliteit, *f* 135,— @ *f* 145,—
———, Carga *f* 130,—

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato 102 @ 102½% bij partikulieren.
" " " " 101 " " de Factorij
" " " " 102 " " het Gouvernement.
" Londen " Zigt 11.40 per £
" China *f* 2,80 per dollar nominaal
" Singapore *f* 2,70 per $
" Calcutta *f* 123,— 100 Cs. Rs.
Spetien. Sovereings *f* 12,75
Ducaten 7,20 oude
" 6,25 nieuwe
Mex. Dollars zonder voorraad.

TE SAMARANG, DEN 22 FEBRUARIJ.

Koffij *f* 34.50,— nominaal; zonder voorraad.
Suiker No 16, *f* 16,— laatste afdoening.
Indigo, *f* 4,15 voor eerste qualiteit
Koehuiden, *f* 65,— per kodie naar gewigt.
Buffelhuiden, *f* 50,— per kodie.
Staart Peper zonder voorraad.
Rijst ordinairwit, *f* 190 @ 195,— { ₱ koijang @ 28 picol. zonder zakken
" carga " *f* 170 @ 180,— {
Klapper Olie *f* 25,—
Katjang " *f* 25,—
Rotting *f* 8,—
Kadjang Matten, *f* 8.
Wisselkoers op Holland 102%. papier schaarsch, Gouvernement 101½%.
Kleine wissels pari.

TE SOERABAIJA, DEN 21 FEBRUARIJ.

Suiker *f* 16½,—
Koffij *f* 34½
Rijst (Carga) *f* 140,—
Id. (Witte) *f* 190,—
Arak *f* 50.—
Olie (Klapper) *f* 25,—
Id. (Katjang) *f* 19,—
Rotting *f* 8 @ *f* 10.
Wisselkoers 102%

TE PASOEROEAN, DEN 20 FEBRUARIJ.

Suiker, No. 16, Nominaal, ₱ pic. *f* 15½, geboden.
Rijst (witte) ₱ koyang *f* 200,—
Id. (Carga) *f* 180,—
Olie (Klapper ₱ pic. *f* 30,—
Id. (Katjang) ₱ pic. *f* 25,—
Wisselkoers, 100 @ 101%

Den 20 Februarij waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd, uit den oogst van 1860.

DER FABRIEK		Gouv. levering PIC.	SUIKER.	vrije beschikking.
Wangoon Redjo,	*a*	407	10,582—	11,533—57
Ardjo Sarie,	*a*	401	14,130—	13,539—90
Ardie Redjo,		353	17,132—92	6,779—30
Yoso Wilangoon,	*a*	307	10,535—73	5,253—52
De Hoop,	*a*	433	14,439—48	7,421—18
Djacatra Oost,	*a*	490	9,800—	13,337—85
De Onderneming	*a*	425	11,050—	16,301—40
Wono Redjo,	*a*	425	9,806—	15,511—70
Kloerahan,	*a*	368	10,304—	12,379—47
De Goede Hoop	*a*	245	6,860—19	14,026—03
Gaijam	*a*	423	10,998—69	18,452—26
Becassie Oost	*a*	292	7,884—	15,809—51
Dankbaarheid,	*a*	294	7,056—	7,711—13
Soeko Redjo,	*a*	300	7,500—16	13,800—27
Kawis Redjo,		300	12,291—27	6,131—07
Sarie Redjo	*a*	150	3,000—29	6,187—83
Pleret	*a*	321	10,272—15	10,289—99
		Te Zamen 6002.	173,142—88	194,519—71
			214,829—28	koffij

Restant Producten in 's lands Pakhuizen,
Op den 20 Februarij 1861.
9,573—04 pic. suiker oogst 1860.
78,595—78 " koffij, " 1860.

N. B. van de fabrieken met *a* geteekend is de Gouvernements levering afgeloopen.

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

VAN 18 TOT 22 FEBRUARIJ 1861.

Aanvoer.

Van Singapore, Riouw en Muntok per N. I. stooms. *Palembang*, gez Kramer, agt. W. Cores de Vries.

5 kn. goud, 4 kn. opium, 1 do. dollars, 4 do. koopmanschappen, 1 do. boeken, 1 bl. manufact., 15 zakk. gram, *Order*.
2 kn. dollars, 4 do. goud, div. *Arabieren*.
1 kt. goud, *Tiedeman en van Kerchem*.
1 kt. goud, *Maclaine, Watson en co.*
1 kt. goud, *H. en A. Straus*.
367 coll. visch, *Lim Hoa*.
211 pic. gambier, *Tan Kanglioe*.

Regalen.

1 kist *Duchesne*.
1 zak *Maclaine, Watson en co.*
1 pakje *Niederer en co.*
2 pakk. *W. Hall*.
3 pakk. en 1 kist *Martin, Dyce en co.*
2 pakk. en 1 ham, *Busing, Schröder en co.*
1 pak *Gumprich en Strause*.
1 kist *Metzendorff, Wilmans, Ruijs en co.*
1 kist *Wilson en co.*
1 kist planten, *Tolson, Hunt en co.*
1 pak *Morgan, Melbourn en co.*
1 pak *Burt, Myrtle en co.*
2 pakk. *E. Moormann en co.*
2 pakk. *C. Bahre en G. Kinder*.
2 pakk. *Pitcairn, Syme en co.*
1 vaatje *Wood*.
1 kistje B. A. en co.
1 pak *Borneo C. Limited*.
1 pak *Schmidt*.
1 kist *Quant*.

Uitvoer.

Naar Amsterdam per Ned. schip *Sperwer*, gez. Schreuder. agt. Haager en Schuurman.

1 pic. koffij, 2 kn. gember, 1 do. naturalien, 25 do. gember, 2/m. sigaren, *Leuring*.
4 vn. spek, 10 pic. koffij, 1 kt. rariteiten, 1 do. Jap. sabels, *Dümmler en co.*
8029 pic. suiker, 70 do. rotting, 1247 do. koffij, *Paine, Stricker en co.*
2 vn. vleesch, uit entrep. *Agenten*.

Naar Frankrijk via Padang per Fr. schip *Louis Cezard*, gez. Thomas, agt. J. Cezard en co.

780 pic. koffij, *Agenten*.
1 kt. Jap. goederen, 1 vt. azijn, *L. Platon en co.*
8 vn. wijn, 1 bl. kurken, 1 kt. provisien, 2 do. olijfolie, 2 do. azijn, 1 do. siropen, uit entrep. *Paine, Stricker en co.*
9 coll. dranken, *Aan boord gebleven lading*.

Naar Australie per Amerik. schip *Homer*, gez. Rowe, agt. Hunter, Houghton en co.

6 kn. metaal, *Aan boord gebleven lading*.
7017 pic. suiker, 196 do. rotting, *Morgan, Melbourn en co.*
4 pic. notenmuskaat, 1 do. foelie, *Agenten*.

Naar Soerabaya per N. I. bark *Johanna*, gez. Tholen, agt. P. Landberg en Zoon.

14 pic. oudkoper, *Aan boord gebleven lading*.
300 zakk. tarwe, 20 do. comijnzaad, 20 kn. rozenwater, 58 kn. dammer, *Thomas en co.*
12 geemb. stoelen, 3 tafels, 4 voeten banken, 2 speeltafels, 4 knapen, *B. van Leeuwen en co.*

Naar Pamanoekan per N. I. schip *Jan Pieterszoon Koen*, gez. de Jong, agt. P. Landberg en Zoon.

54 coll. meubelen, 2 rijtuigen, *Mohr*.

Naar Singapore per N. I. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Lewis, agt. Maclaine, Watson en co.

32 ps. kop. bakken, 2 kn. batik goederen. 45 pic. lange peper, 1 kt. en 3 coll. genetrie, 1 do. kop. duiten, 4 corg. zijden plangies, *f* 17,910 zilv. munt, 8 pic. vogelnestjes, *Aan boord gebleven lading*.
25 keld. genever, uit entrep. *van Slooten, Morgan en co.*
41 kn. albastwerk, uit entrep. *Haager en Schuurman*.
1 tromm. naturalien, uit entrep. *Wilson en co.*
25 ks. likeuren, uit entrep. *E. Moormann en co.*
25 pic. niels, *Sech Samla*.
75 keld. genever, uit entrep. *Reijnst en Vinju*.
75 pic. klapper olie, *Tjia Kiokbie*.
1 kt. Jap. zijde, *Nio Bangie*.
100 keld. genever, uit entrep. *Jacometti en co.*
1 kt. doeken, *Sech Said Magat*.
1 kt. kramerijen, uit entrep. *H. en A. Straus*.
37 pic. niels, *Lim Sing*.
6 kn. wit katoen, uit entrep. *Borneo C. Limited*.
10 vn. vleesch, uit entrep. *John Pryce en co.*
2 paarden, 1 tuig, *Busing, Schröder en co.*
f 18700 zilv. munt, div. *Arabieren*.
f 10680 zilv. munt, *Morgan, Melbourn en co.*
4 pic. staartpeper, 3 do. kemoekoes, 96 pic. en 41 kn. kop. duiten, 1 kt. hoofddoeken, *Agenten*.

Naar Singapore via Muntok en Riouw per N. I. stooms. *Batavia*, gez. Neije, agt. W. Cores de Vries.

310 kn. kop. duiten, 5 vs. boter, 3 keld. genever, 1 vt. vleesch, 1 kt. cognac, uit entrep. *Agenten*.
188 coll. gouv. en 2 marine goederen, *f* 1036,500 zilv. munt, *Gouvernement*.
1 md. min. water, 2 vn. bier, 3 keld. genever, *Winsser, de Lange en co.*
9 kn. marmerwerk, *van Ommeren, Rueb en co.*
f 500 zilv. munt, *Moh. Arsaad*.
50 keld. genever, 2 kn. zeep, 1 do. bitter, 1 kt. en 1 vt. wijn, 1 kt. glaswerk, 9 do. wijn en was, 17 do. bier, 5 keld. genever, 6 kn. dranken, 1 do. lampen, 1 do. provisien, 1 keld. lijnolie, ½ legg. arak, 6 pic. aardappelen, 1 pak ijzeren pannen, 9 pic. niels, *John Pryce en co.*
1 tromm. handschoenen, *A. Picart*.
12 kn. kop. duiten, 4 do. kat. goederen en kramerijen, *Said Segaf*.
3 corg. zw. katoen, 8 ps. kain pandj., *Mondo*.
f 1200 zilv. munt, *Tio Pau*.

Aangekomen Passagiers te Batavia.

van 23 tot en met 26 Februarij 1861.

Met de Ned. bark A. R. Falck kapt. D. van Duijvenboden, de hh. G. A. van Putten, D. de Jong, C. Croes en Adama van Scheltema, van Amsterdam.

Met het Fransch schip Marie Elise, kapt. A. Rocher, de kapt. Gerard van Hongkong.

Met de Ned. Ind. bark Soetan Iskander, kapt. L. G. Kloppenburg, de jongejufvrouw Broekeler, van Soerabaija.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.